SOLRØD
KOMMUNE

Naturkvalitetsplan
2026-2029

Indhold

Fireplettet libel (Libellula quadrimaculata)
Forside billede: Nikkende kobjælde (Anemone pratensis)

1 Indledning 3

1.1 Formål og vision 3
1.2 Kommunens vedtagne politiske mål. 4
1.3 Biodiversitetskrisen globalt og i Danmark 6
1.4 Internationale rammer og national lovgivning 7
1.5 Beskyttelse af naturen i Danmark og Solrød Kommune 8

2 Status på vores natur 9

2.1 Naturen i Solrød gennem tiden 9
2.2 Naturkvaliteten i Solrød Kommune 10
2.3 Hvor er vores bedste naturområder? 12
2.4 Truede og beskyttede arter i Solrød Kommune 17
2.5 Trusler mod naturkvaliteten og biodiversiteten i Solrød Kommune . . 19
2.6 Invasive arter 20

3 Status på indsatser i planperiode 2020-2024 21

3.1 Trylleskoven 21
3.2 Jersie mose. 23
3.3 Ølsemagle Strand og Staunings Ø. 24
3.4 Karlstrup og Engstrup Moser. 25
3.5 Karlstrup Kalkgrav 26
3.6 Gammel Havdrup Mose 27
3.7 Gravhøjene nord for Solrød Landsby 28

4 Nye indsatser for planperiode 2026-2029 29

4.1 Trylleskoven 30
4.2 Gammel Havdrup Mose 31
4.3 Ølsemagle Strand og Staunings Ø. 32
4.4 Jersie Mose. 32
4.5 Karlstrup Kalkgrav 33
4.6 Engstrup og Karlstrup Moser. 33
4.7 Invasive arter 34
4.8 Solrøds Vilde Vækster. 35

5 Kommunale forpligtelser og tiltag 36

5.1 Administrationsgrundlag og forpligtelser. 36
5.2 Nyt bæredygtighedsværktøj 37
5.3 Handleplan og budgetoverslag 38

Bilag 1 41

1 Indledning

1.1 Formål og vision

Solrød Kommune har en rig og mangfoldig natur, der spænder fra skove og moser til heder, strandenge, overdrev og den åbne kyst. Selv i de mere urbane områder findes der værdifuld natur, der bidrager til et varieret plante- og dyreliv. På trods af kommunens beskedne størrelse rummer naturen både almindelige arter og mere sjældne, truede arter. Men naturen er under pres. I hele Danmark bliver naturområder gradvist mindre, og det stiller krav til, hvordan vi beskytter og plejer de værdifulde naturområder, vi har.

For at sikre en målrettet indsats har Solrød Kommune arbejdet med Naturkvalitetsplaner siden 2014. Disse planer fungerer som et administrativt redskab, der fastlægger retningslinjerne for, hvordan naturen bedst bevares og udvikles. Planerne laves, så de gælder for 4-årige planperioder ad gangen. Naturkvalitetsplan 2014-2018 lagde fundamentet ved at slå fast, at naturindholdet i kommunen skal beskyttes og styrkes gennem en fokuseret plejeindsats. Den efterfølgende Naturkvalitetsplan 2020-2024 videreførte dette arbejde, men inddrog samtidig ny viden om truede og sjældne arter for at sikre en mere nuanceret og vidensbaseret tilgang til naturplejen. I begge planer var der særligt fokus på at bevare naturområder, der er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 samt kommunens to internationalt beskyttede Natura 2000-områder.

Naturkvalitetsplan 2026-2029 viderefører de grundlæggende principper og skærper indsatsen ved konkrete tiltag og ved at basere sig på den nyeste viden om kommunens natur. Planen danner grundlaget for kommunens arbejde med natur- og miljøområdet og tydeliggør, hvor de mest værdifulde naturområder findes. Den skal fungere som et redskab til at prioritere, styrke og målrette plejeindsatsen, så naturen i Solrød Kommune forvaltes bedst muligt.

Lille ildfugl (Lycaena phlaeas)

1.2 Kommunens vedtagne politiske mål

Naturkvalitetsplan 2026-2029 er Solrød Kommunes implementering af mål og retningslinjer for natur, der er vedtaget i Kommuneplan 2025 og Planstrategi 2023. Kommuneplan 2025 fremhæver de vigtigste naturbeskyttelsesområder som er Trylleskovsområdet, områderne omkring lagunen ved Staunings Ø, Karlstrup-Engstrup mose, Gammel Havdrup Mose, Jersie Mose og gravhøjene nord for Solrød Landsby. Byrådets mål for natur, vand & land fremgår desuden af Kommuneplan 2025:

- Solrød Kommune vil værne om økosystemet ved at øge kommunens biodiversitet.
- Solrød Kommune vil arbejde for at skabe de bedste muligheder for nem adgang til naturen, og gøre det mere tiltalende at opholde sig i naturen.
- Solrød Kommune vil arbejde for flere og bedre rekreative faciliteter, der indbyder til gode naturoplevelser.
- Derudover vil Solrød Kommune fortsat værne om det åbne land, natur og kultur med passende afvejning mellem benyttelse og beskyttelse.

... fokus på at øge kommunens biodiversitet, ved at arbejde for at skabe et alsidigt og mangfoldigt naturmiljø, hvor plante- og dyreliv kan trives.

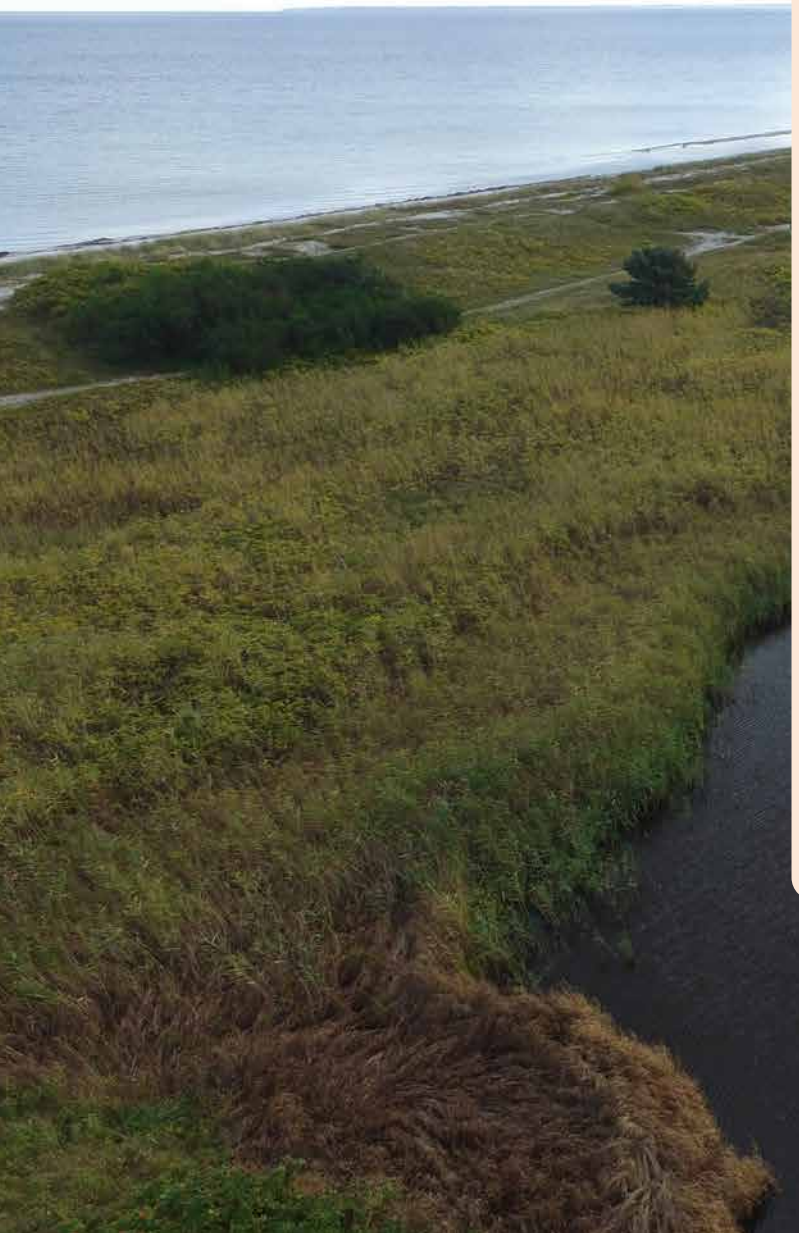

Hertil er der supplerende mål for natur og Grønt Danmarkskort:

- At beskytte, styrke og pleje områder, der rummer væsentlige værdier knyttet til økologiske forbindelser for planter og dyr, samt lavbundsarealer i det åbne land
- At forskønne og forstærke de naturoplevelser, som kommunen råder over
- Gennemføre fokuserede indsatser for biodiversitet i områder, der rummer væsentlige værdier knyttet til landskab, geologi, kulturhistorie og økologiske forbindelser for planter, dyr og lavbundsarealer i det åbne land.
- Sikre spredningsveje for planter og dyr gennem udlægning af økologiske forbindelser.
- Sikre og gerne øge areal og kvalitet af kommunens beskyttede naturområder.
- Sikre og gerne øge kommunens bestande af sårbare og sjældne arter.

Planstrategi 2023 sætter desuden fokus på at øge kommunens biodiversitet, ved at arbejde for at skabe et alsidigt og mangfoldigt naturmiljø, hvor plante- og dyreliv kan trives. Derudover skal der skabes de bedste muligheder for, at borgerne har nem adgang til naturen, og at det er tiltalende at opholde sig i naturen. Det gøres gennem flere og bedre rekreative faciliteter, der indbyder til gode naturoplevelser.

Med Naturkvalitetsplan 2026-2029 vil Solrød Kommune gennemføre de politisk vedtagne mål for natur med særlig vægt på disse fem fokusområder:

1

Vi vil bevare og styrke vores ældste og mest særegne natur

Den vigtigste natur i Solrød er den, som ikke findes andre steder i området og som har eksisteret i længst tid. Hvis disse arealer forsvinder eller forringes, risikerer vi at miste arter og unik natur, som ikke vil komme tilbage, når de først er forsvundet. Derfor skal vi bevare og styrke især vores unikke og ældste eksisterende natur.

2

Vi vil give plads til de naturlige dynamikker

Naturen er aldrig i stilstand, men er i en balance af naturlige dynamiske processer. Selvom naturen er kraftigt begrænset i det moderne samfund, er det muligt at give den mere frit spil i naturområderne. Det vil føre til større biologisk mangfoldighed, hvorved flere sjældne og hjemmehørende arter kan trives i et kompleks dynamisk samspil. Solrød Kommune vil hjælpe naturen på vej og give den både tid og plads, så den kan boltre sig på egne præmisser inden for naturområderne.

3

Vi vil øge biodiversiteten på kommunale arealer

Solrød Kommune råder over nogle arealer med højt potentiale for øget biodiversitet. Vi skal indtænke disse arealer i vores drift, så vi værner om gamle træer, fremmer flere hjemmehørende plantearter og højner artsrigheden. Solrød Kommune skal være et fyrtårn for at indtænke biodiversitet på kommunale arealer, og vi vælger langsigtede, robuste strategier frem for at fokusere på æstetik.

4

Vi vil forvalte naturen på et data drevet grundlag

Naturen i Solrød Kommune skal forvaltes efter bedste mulige praksis baseret på et solidt vidensgrundlag. Derfor vil Solrød Kommune prioritere løbende registrering og kortlægning af vores natur. På den måde sikres det, at vi kan følge udviklingen i naturen og vælge de bedste tiltag for fremtidens naturforvaltning.

5

Vi vil gøre naturen mere tilgængelig gennem formidling

Solrød Kommune rummer mange store og små naturperler, som kan give mange varierede naturoplevelser. Derfor vil vi fremhæve deres kvaliteter og udbrede viden om vores natur i kommunen.

Brushane (Philomachus pugnax). Foto: Emil Frederiksen

1.3 Biodiversitetskrisen globalt og i Danmark

Biodiversitet betyder i sin ordlyd 'livets variation', og det kan både ses som den variation, der findes inden for en enkelt art, mellem forskellige arter og på tværs af hele økosystemer. Denne mangfoldighed, spænder fra de mindste mikroorganismer til komplekse økosystemer, og tilsammen sikrer den balancen i naturen. Biodiversiteten spiller en afgørende rolle for jordens kredsløb og bidrager til alt fra fødevareproduktion og energiforsyning til udvikling af medicin samt sikring af ren luft og vand[1]. Derudover har naturen også en stor rekreativ og kulturel værdi, som ikke kan måles i tal, men som er vigtig for vores livskvalitet.

Desværre er biodiversiteten under massivt pres – både globalt og her i Danmark. På verdensplan er dyrepopulationerne i gennemsnit faldet med 73 % mellem 1970 og 2020, primært fordi levesteder forringes eller forsvinder helt[2]. Samme tendens ses i Danmark, hvor biodiversiteten fortsat er i tilbagegang. En rapport fra Aarhus Universitet fra 2021 peger på, at den største udfordring i Danmark er manglen på plads til natur, der er effektivt beskyttet. Samtidig drives mange af de beskyttede naturområder ikke på en måde, der genskaber eller understøtter de naturlige processer, som er afgørende for økosystemernes trivsel – eksempelvis naturlig hydrologi, græsning og kystdynamikker[3].

Solrød Kommune har gennem tidligere naturkvalitetsplaner arbejdet for at styrke biodiversiteten i samspil med andre natur- og miljøplaner. Med Naturkvalitetsplan 2026-2029 videreføres denne indsats og skruer yderligere op for målrettede tiltag, der skal beskytte og forbedre biodiversiteten i kommunen.

1 IPBES global assessment report on biodiversity and ecosystem services
2 Living Planet Report 2024, https://livingplanet.panda.org/en-GB/
3 Danmarks Biodiversitet 2020 – Tilstand og udvikling, Aarhus Universitet, videnskabelig rapport nr. 465

1.4 Internationale rammer og national lovgivning

Biodiversitet er en global udfordring, og derfor har verdenssamfundet gennem flere årtier arbejdet for at beskytte og bevare naturens mangfoldighed. I 1992 vedtog FN Biodiversitetskonventionen i Rio, som Danmark og 196 andre lande har underskrevet. Konventionen har tre hovedformål: 1) at bevare den biologiske mangfoldighed, 2) at fremme en bæredygtig udnyttelse af naturens ressourcer og 3) at sikre en retfærdig fordeling af gevinster ved brugen af genetiske ressourcer. Siden da er der indgået en række internationale aftaler, senest Kunming-Montreal-planen fra 2022. Denne plan bygger videre på konventionens målsætninger og indeholder 23 konkrete mål for biodiversitet, klima og forurening frem mod 2030 og 2050.

I 2015 tilsluttede Danmark sig FN's 2030-dagsorden og de 17 verdensmål for bæredygtig udvikling. Flere af disse verdensmål – særligt mål 12, 14 og 15 – har fokus på at stoppe tilbagegangen af biodiversitet og sikre en mere bæredygtig forvaltning af naturressourcerne. På europæisk niveau har EU vedtaget en biodiversitetsstrategi, der skal beskytte naturen og standse tabet af arter inden 2030. Strategien indeholder blandt andet en målsætning om, at 30 % af EU's naturarealer – både på land og i havet – skal beskyttes, hvoraf mindst 10 % skal være strengt beskyttet.

I Danmark blev der i juni 2024 indgået en ny Aftale om et Grønt Danmark, hvor den grønne trepart – bestående af staten, erhvervslivet og civilsamfundet – fastlagde nye retningslinjer for arealplanlægningen i Danmark. Aftalen indebærer blandt andet en reduktion af landbrugsarealet til fordel for naturgenopretning, en målsætning om 20 % beskyttet natur inden 2030, en nedbringelse af kvælstofudledningen til vandmiljøet samt en øget skovrejsning. For at sikre en lokal forankring af indsatsen er der oprettet 23 lokale grønne trepart, hvor kommuner, landbrugsorganisationer, lokale naturforeninger og Naturstyrelsen samarbejder om at udvikle konkrete planer for, hvordan målene skal realiseres lokalt. Solrød Kommune deltager i arbejdet med Grøn Trepart og er en del af den lokale Trepart Køge Bugt.

Menneske (Homo sapiens)

I Solrød Kommune findes to Natura 2000-områder: Habitatområdet Ølsemagle Strand og Staunings Ø samt fuglebeskyttelsesområdet Gammel Havdrup Mose.

1.5 Beskyttelse af naturen i Danmark og Solrød Kommune

Danmarks naturindsats er baseret på en række love og bekendtgørelser, der skal sikre, at værdifulde naturområder beskyttes mod ødelæggelse og forringelse. En central lov i den danske naturindsats er naturbeskyttelsesloven, hvor § 3 beskytter åbne naturtyper som heder, moser, strandenge, ferske enge og overdrev, når de overstiger 2.500 m^2, samt søer og vandhuller over 100 m^2.

På europæisk niveau er EU habitat- og fuglebeskyttelsesdirektiverne centrale for beskyttelsen af truede arter og naturtyper. I Danmark er disse direktiver implementeret blandt andet gennem habitatbekendtgørelsen, som danner grundlag for udpegningen af Natura 2000-områder. Natura 2000-områderne kan være udpeget enten på grund af særlige dyr eller naturtyper (habitatområder) eller på grund af vigtige fuglebestande (fuglebeskyttelsesområder). I Solrød Kommune findes to Natura 2000-områder: habitatområdet Ølsemagle Strand og Staunings Ø samt fuglebeskyttelsesområdet Gammel Havdrup Mose. Beskyttelsen af disse områder er mere vidtgående end § 3-områderne, da alle planer og aktiviteter, der kan påvirke områdernes naturværdier, skal vurderes – også selvom de foregår uden for selve Natura 2000-området. Kommunerne har ansvar for at udarbejde Natura 2000-handleplaner, der fastsætter konkrete mål for, hvordan naturplejen i områderne skal gennemføres.

Habitatdirektivets artikel 12 udpeger en række plante- og dyrearter, der er særligt truede på europæisk plan og derfor kræver ekstra beskyttelse. Disse fremgår af direktivets bilag IV, og beskyttelsen er implementeret i dansk lov flere steder, især i habitatbekendtgørelsen, naturbeskyttelsesloven og artsfredningsbekendtgørelsen. Bilag IV-arterne er fredet uanset, hvor de forekommer, og der må ikke udføres aktiviteter, der kan skade selve dyret/planten eller forringe deres levesteder.

Solrød Kommune har gennem Naturkvalitetsplan 2014-2018 og 2019-2024 arbejdet aktivt for at bidrage til at standse tabet af biodiversitet i kommunen. Med Naturkvalitetsplan 2026-2029 videreføres denne indsats med en endnu mere målrettet tilgang, hvor naturbeskyttelse og -forbedring prioriteres i tæt samspil med nationale og internationale strategier.

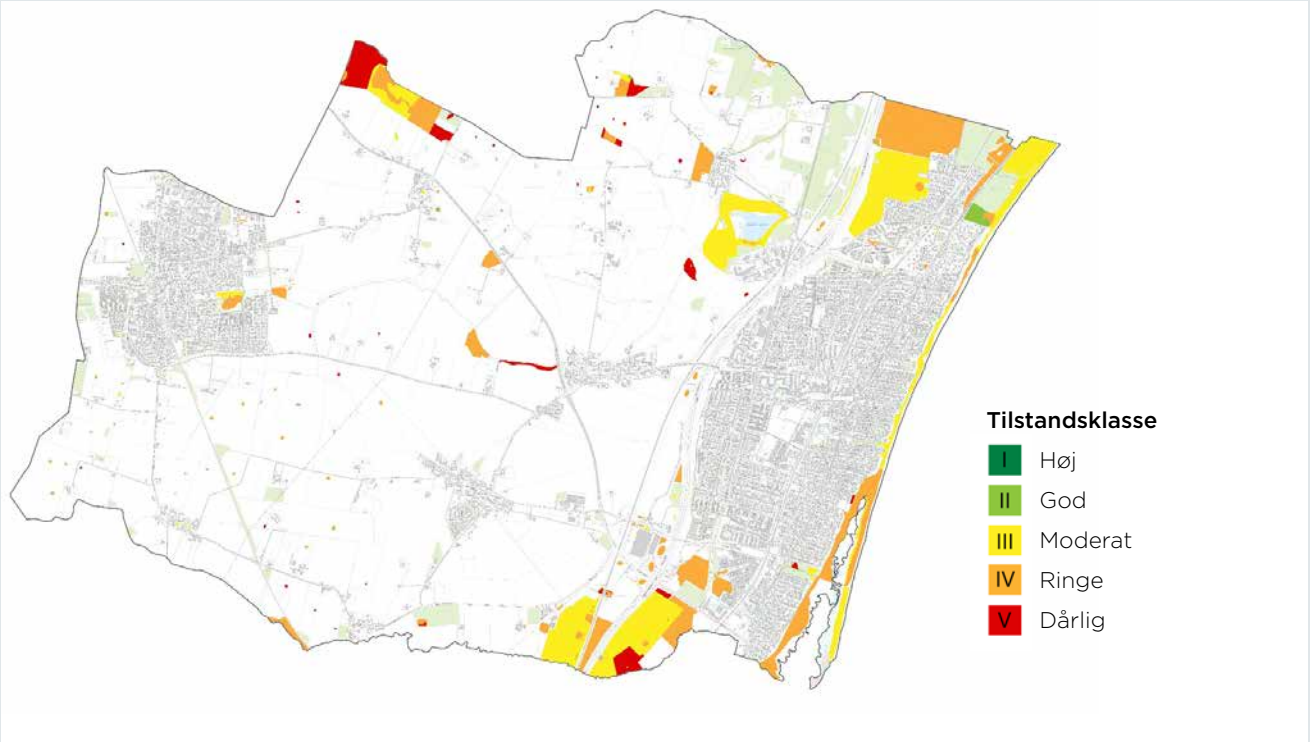
2 Status på vores natur

2.1 Naturen i Solrød gennem tiden

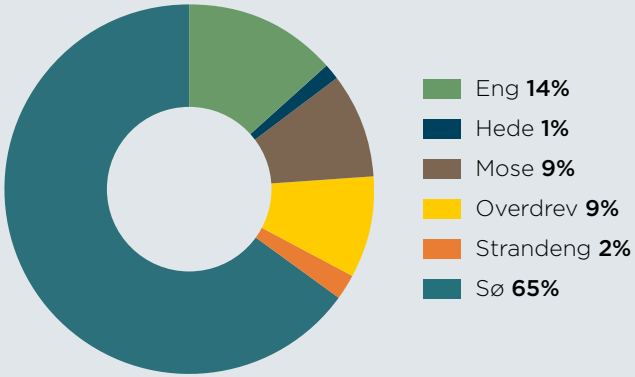
Solrød Kommunes landskab er formet gennem årtusinder af både naturens egne kræfter og menneskets påvirkning. Siden sidste istid, som sluttede for omkring 11.000 år siden, har isens bevægelser skabt det bakkede terræn og de næringsrige moræneaflejringer, som danner grundlag for meget af kommunens frugtbare landbrugsjord. Samtidig har havets skiftende niveauer og landhævninger løbende ændret kystlinjen og bidraget til en stor variation i jordbundsforholdene – fra kalkholdige og næringsrige jorde inde i landet til sandede og mere næringsfattige arealer nær kysten.

Denne geologiske variation afspejler sig tydeligt i fordelingen af naturtyper i kommunen. Langs kysten findes de lysåbne heder og strandenge, mens naturområder længere inde i landet rummer mere kalkrige og næringsfattige naturtyper som rigkær og moser – blandt andet ekstremrigkæret i Jersie Mose.

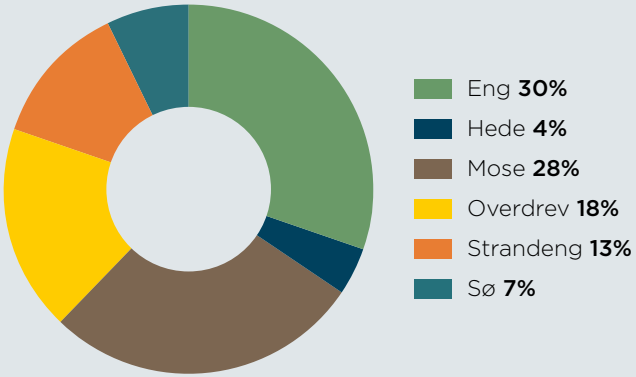
Naturen i Solrød er dog ikke kun et produkt af geologiske og klimatiske processer. Gennem århundreder har menneskelige aktiviteter som skovrydning, opdyrkning og dræning af vådområder haft stor betydning for det landskab og den natur, vi ser i dag. Resultatet er et kulturlandskab, hvor mange af de nuværende naturværdier kun kan opretholdes gennem aktiv pleje og målrettet forvaltning.

Figur 1 Naturkvalitetstilstandsklasse fra besigtigelser fra 2024

Figur 2 Fordeling af § 3 beskyttet natur baseret på antal

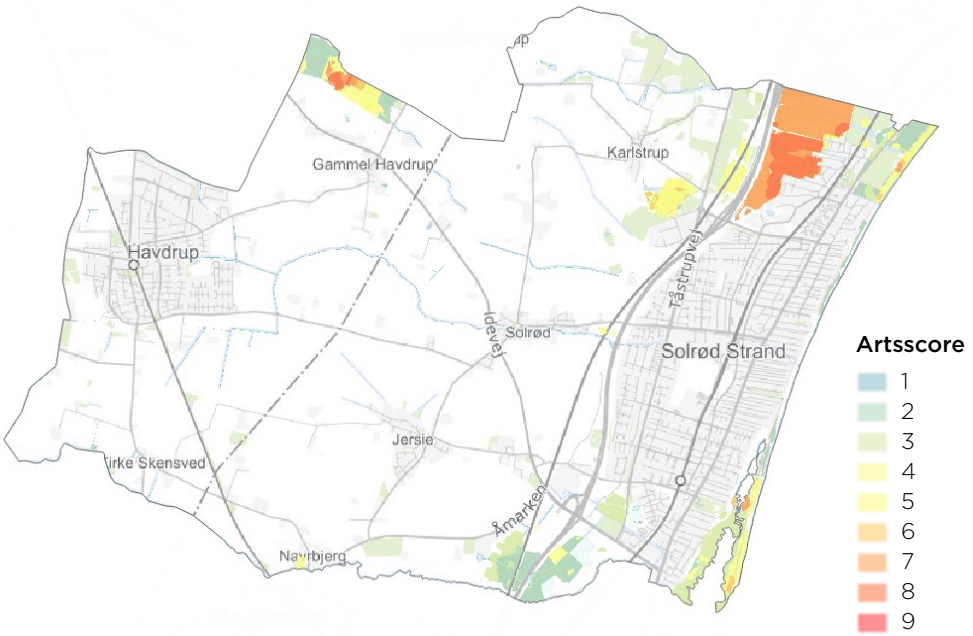
Figur 3 Fordeling af § 3 beskyttet natur baseret på areal

2.2 Naturkvaliteten i Solrød Kommune

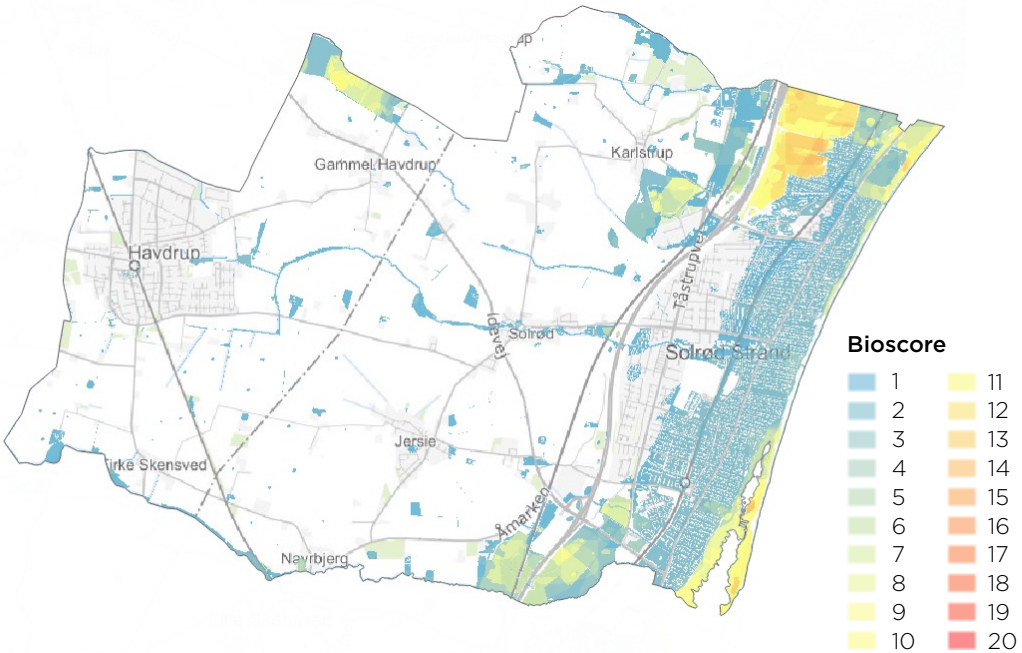
I 2024 blev de § 3-beskyttede naturområder i Solrød Kommune kortlagt. Kommunen rummer i alt 302 hektar beskyttet natur fordelt på 220 lokaliteter (Figur 1). I forbindelse med kortlægningen er de § 3-beskyttede naturområder blevet vurderet på to kriterier: artstilstand og strukturtilstand. Disse to tal kombineres i en samlet tilstandsklasse, der beskriver naturkvaliteten for et givent område (Figur 1). Tilstands klasserne spænder fra Dårlig til Høj (Figur 1).

Den geografiske fordeling af beskyttet natur viser, at naturområderne hovedsageligt er koncentreret i den nordlige og sydlige del af kommunen, mens søer og vandhuller er spredt mere jævnt (Figur 1). Generelt er de fleste områder i 'Moderat' tilstand eller lavere, og et område ved Trylleskoven er vurderet som værende i god tilstand. Blandt de naturområder med højere naturkvalitet kan særligt fremhæves arealerne ved Trylleskoven.

Når man ser på antallet af lokaliteter, er over halvdelen af naturtyperne søer, efterfulgt af enge (Figur 2). Men kigger man i stedet på den arealmæssige fordeling, tegner der sig et andet billede: Enge, moser og overdrev udgør de største dele af det beskyttede areal, mens søer kun udgør en mindre andel (Figur 3).

Figur 4 Artsscoren i Solrød Kommune fra 2018

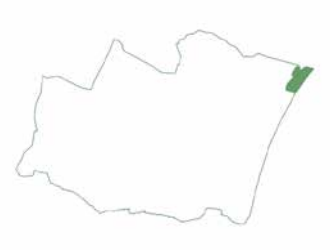

Figur 5 Bioscore i Solrød Kommune fra 2018

Artsscore er en vægtet sum af arter på Den Danske Rødliste, som er en liste, der administreres af Aarhus Universitet og er baseret på vurderingskriterier fra den internationale IUCN Red List. Arterne klassificeres i 7 kategorier fra livskraftig (LC) til kritisk truet (CR) eller regionalt uddød (RE). Arter, der falder inden for kategorierne sårbar (VU), truet (EN) og kritisk truet (CR), kaldes samlet for truede arter. Artsscoren tager højde for både arternes trusselsstatus og sikkerheden af deres registrering. De områder, der har den højeste artsscore i Solrød Kommune - og dermed er vigtigst for rødlistede arter - er Gammel Havdrup Mose, Karlstrup Mose, Ølsemagle Strand og Staunings Ø (Figur 4).

Bioscore er en indikator, der viser områder i Danmark med kendte eller potentielle levesteder for rødlistede arter. Bioscoren beregnes ud fra en vægtet sum af kendte forekomster af rødlistede arter. Derudover tildeles der point til områder med særligt gunstige betingelser for disse arter. Medtaget i analysen er skove, § 3-natur, vandløb, søer, visse landbrugsarealer og byområder, mens intensivt dyrkede landbrugsarealer som pløjemarker ikke indgår, da de ikke anses som egnede levesteder for rødlistede arter. Områderne med højeste bioscore i Solrød Kommune er Ølsemagle Strand og Staunings Ø, Karlstrup Mose samt heden og overdrevet omkring Trylleskoven (Figur 5).

2.3 Hvor er vores bedste naturområder?

Trylleskoven

Trylleskoven er en gammel plantage af skovfyr, der blev etableret i begyndelsen af 1900-tallet. Selvom skovfyr i dag er en indført art til plantager som denne, så plejede den at være hjemmehørende og var meget udbredt for cirka 9000 år siden. Som områdets navn antyder, byder skoven på en eventyrlig stemning med krumme træer, mosdækkede stammer og lav, der hænger fra grenene. Faldne træer får lov til at blive liggende og skaber levesteder for svampe, insekter og fugle. Men det er ikke kun selve skoven, der rummer unikke naturoplevelser – i særdeleshed de omkringliggende områder bidrager med stor biodiversitet og værdifulde naturtyper.

Argusblåfugl (Plebejus argus)
Foto: Jesper Rudfeld

Pimpinellekøllesværmeren *(Zygaena minos)* er en sjælden nataktiv dagsommerfugl, der tidligere er kendt fra området omkring Trylleskoven. Arten er helt afhængig af tilstedeværelsen af planten pimpinelle, fordi dens larver ikke spiser andet. Overdrevene i Trylleskovsområdet udgør derfor en vigtig biotop for denne og andre specialiserede arter og viser effekten af, at der er plads til forskellige urter.
Foto: Kim Woelders

På hedearealerne nord og syd for Trylleskoven er der græssende heste, som er essentielle for opretholdelsen af den åbne hede og naturkvaliteten. Lyngheden ved Trylleskoven er en af Sjællands sidste kystnære heder og byder på natur, man ellers mest støder på i Jylland. Området er en uvurderlig natur- og kulturhistorisk perle, som bør bevares for eftertiden. Øst og vest for Trylleskoven findes der overdrev med sjældne og truede plantearter som nikkende kobjælde og dueskabiose. Overdrevene er hjemsted for en række sjældne arter, heriblandt sommerfuglen argusblåfugl, som tidligere var udbredt i Danmark, men nu kun findes få steder, herunder Trylleskovsområdet.

Argusblåfugl er tæt knyttet til hedelyng og klokkelyng, hvor dens larver lever. Sommerfuglen har et unikt samspil med myrer – larverne udskiller sukkerholdige dråber, der tiltrækker myrer, som til gengæld beskytter æg og larver mod fjender. Solrød Kommunes population af argusblåfugl er den eneste stabile population på hele midt- og Sydsjælland, hvilket gør den ekstremt værdifuld.

Trylleskovsområdet rummer værdifulde naturtyper, men står over for trusler som tilgroning, invasive arter, ophør af græsning og uhensigtsmæssig pleje. Tilgroning sker særligt på heder og overdrev, hvor manglende græsning kan føre til, at træer og buske, især birk, breder sig. Græsning og græsningstrykket er afgørende for at bevare den åbne natur og understøtte sjældne arter. Invasive arter som rynket rose og sildig gyldenris spreder sig på overdrevene og fortrænger hjemmehørende arter.

Uhensigtsmæssig pleje kan skade den høje biodiversitet i artsrige områder, som f.eks. overdrevene vest for Karlstrup Strandvej. En tilpasset pleje med mosaikslåning, afbrænding og ekstensiv græsning kan sikre en varieret og artsrig natur.

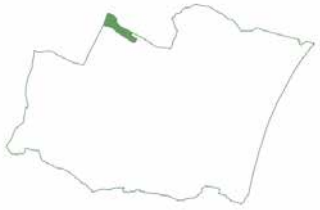

Rørdrummen *(Botaurus stellaris)* er en sand mester i camouflage. Når den føler sig truet, strækker den halsen lodret for at ligne sine omgivelser. Den kan oveni købet stå og gynge med vinden, så den næsten går i ét med rørskoven. Den er svær at få øje på, men til gengæld umulig at overhøre. Hannens dybe sang, der lyder som, når man puster i en tom flaske, kan høres runge gennem Gammel Havdrup Mose

Foto: Kasper Malmberg

og overdrevet er udsat for tilgroning af vedplanter, som vil resultere i en mere ensartet vegetation og mindsker levestederne for lyskrævende planter og insekter, som mange fuglearter er afhængige af. En yderligere trussel mod områdets biologiske mangfoldighed er tilstedeværelsen af invasive arter, særligt sildig gyldenris.

Naturplejen særligt på engområderne øst og vest for mosen er desuden udfordret af manglende pleje. En mere varieret og dynamisk plejestrategi ville kunne understøtte en større mangfoldighed i plantevæksten og dermed gavne flere arter. Samtidig har ophør af græsning i visse områder resulteret i, at mosen gradvist springer i skov. Græsning er en vigtig faktor for at holde området lysåbent.

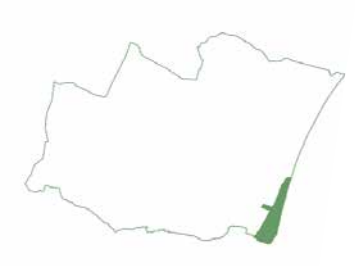
Gammel Havdrup Mose

Gammel Havdrup Mose er det eneste fuglebeskyttelsesområde i Solrød Kommune. Området, som deles med Roskilde Kommune, blev udpeget på baggrund af ynglefuglene rørhøg, rørdrum og sortterne. Dog har sortternen ikke været registreret i mosen i mange år og er blevet en sjældenhed på Sjælland. Trods dette er Gammel Havdrup Mose fortsat et vigtigt naturområde for fugle. Op mod 100 forskellige fuglearter benytter området enten som ynglelokalitet, rasteplads eller som en del af deres trækrute. Fra fugletårnet er der gode muligheder for at opleve havørn, sølvhejre, rødrygget tornskade samt flere vadefugle som rødben, hvidklire og svaleklire. Udover det rige fugleliv rummer Gammel Havdrup Mose en mosaik af forskellige naturtyper, herunder enge, rørsumpe, åbne vandflader og overdrev. For den opmærksomme besøgende er der mulighed for at finde sjældne planter som kødfarvet gøgeurt og rank frøstjerne.

Gammel Havdrup Mose er udsat for en bred vifte af trusler. Generelt er området udsat for en forhøjet tilførsel af næringsstoffer, hvilket i høj grad skyldes det omkringliggende landbrug. Dette kan resultere i en mindre varieret vegetation domineret af hurtigt voksende høje græsser, som udkonkurrerer andre lavere, mere nøjsomme arter. Engen

Stor vandsalamander (Triturus cristatus).
Foto: Linda Kjær-Thomsen

Ølsemagle Strand og Staunings Ø

Ølsemagle Strand og Staunings Ø deles med Køge Kommune og er Solrød Kommunes eneste habitatbeskyttelsesområde. Området er udpeget for at beskytte både marine naturtyper som vadeflade og lagune samt kystnaturtyper som strandeng, forklit og grå/grønne klit. Det er et af de sidste steder i Køge Bugt området med veludviklede lagunedannelser og større naturlige strandengsarealer, hvilket gør det til et vigtigt levested for både planter og dyr. Lagunerne i området er dannet over de sidste århundreder ved opbygning af revler, der gradvist er blevet forbundet med fastlandet. De naturlige dynamikker, som er ansvarlige for dannelsen af barriereøerne og lagunerne i området er aktive den dag i dag og vil blive ved med at ændre stranden fremover. Disse lavvandede områder skaber et beskyttet miljø, som tiltrækker mange trækfugle i efteråret, hvor stort set alle danske vadefugle kan ses. Resten af året fungerer lagunerne som et vigtigt levested for andefugle, vadefugle og småfugle. Står man stille mellem rørsumpen, kan man endda være heldig at få øje på den flotte skægmejse.

Store dele af området er i dag tilgroet med rørskov, men enkelte strækninger holdes åbne enten ved maskinel slåning eller græsning. Disse områder rummer en særlig fin vegetation med arter som gul frøstjerne, top-star, kattehale og kær-snerre. Strandengene har stor betydning for ynglende fugle, og for at sikre deres fortsatte tilstedeværelse og høje naturkvalitet er det afgørende, at vegetationen holdes lav.

Ølsemagle Strand og Staunings Ø består primært af lysåbne naturtyper som strandenge, klitter og forklitter. En af de største trusler er tilgroning med tagrør og dermed et fald i naturværdi. Når tagrørene får lov til at brede sig, udkonkurrerer de andre, mere nøjsomme og lavere urter og skaber en ensformig vegetation, der ikke understøtter det samme rige dyre- og planteliv. Uden en aktiv indsats for at holde rørskoven nede risikerer området at miste sin biodiversitet, og mange ynglefugle vil ikke længere benytte det som ynglеplads.

En anden væsentlig udfordring i området er invasive plantearter, der spreder sig og fortrænger den naturlige flora. Arter som rynket rose, sildig gyldenris, japan-pileurt og kæmpebjørneklo er allerede udbredt i området og udgør en stor trussel mod den hjemmehørende vegetation. Uden en målrettet indsats vil disse arter fortsætte med at sprede sig og ændre områdets plantesammensætning, hvilket også påvirker de dyr, der er afhængige af de naturlige økosystemer. Rydning af invasive arter og store sammenhængende afgræsningsområder er tiltag, som vil være til stor nytte for naturværdien på Ølsemagle Strand og Staunings Ø.

Strandengen er et dynamisk naturområde, hvor havet og landjorden mødes. Den er hjemsted for særlige planter som salthalvgræs og strandnellike, der kan tåle salt og skiftende vandstand. Mange fugle, som vibe og stor kobbersneppe, bruger strandengen som yngle- og fødesøgningsområde. Men området er under pres – uden afgræsning gror strandengen til, og dens unikke biodiversitet forsvinder.

Jersie Mose
Jersie Mose rummer værdifuld natur, særligt i midten af området, hvor der findes et ekstremrigkær – en sjælden næringsfattig naturtype, der opstår, hvor kalkrigt grundvand siver op til overfladen og skaber et artsrigt plantesamfund. Området har også høj rekreativ værdi, da stierne i området giver borgere mulighed for at opleve både paddefauna og en rig flora.

Mosen er desuden en mosaik af mose-, kær- og engnaturtyper, som historisk har været kendetegnet ved en rig flora, herunder forekomst af orkidéarterne sump-hullæbe, bakke-gøgelilje, maj-gøgeurt og kødfarvet gøgeurt.

Frøbank i Jersie Mose
Jersie Mose har tilbage i 1980'erne rummet varieret og fin flora, især i det område, hvor ekstremrigkæret lå. Når et område har haft mange plantearter, vil der ofte ligge en stor mængde frø i jorden, som ligger i dvale og venter på, at forholdene er optimale for vækst. Det kaldes en frøbank, og de kan ligge i mange år og vente på gunstige omstændigheder. Hvis forholdene bliver bedre i mosen, vil nogle af disse frø formentlig begynde at spire, og ekstremrigkæret vil måske kunne genetableres.

Trods disse kvaliteter står Jersie Mose over for flere udfordringer. Den oprindelige vandmættede tørvemose er blevet påvirket af tørvegravning og dræning, som har medført nedbrydning af tørven og en gradvis sænkning af området. Ændringer i vandstand, tilførsel af næringsstoffer og fravær af målrettet afgræsning har ført til tilbagegang i den karakteristiske flora. Desuden har Ringstedbanen og motorvejen fragmenteret området og reduceret den økologiske sammenhæng. Invasive arter udgør en voksende trussel – særligt kæmpe bjørneklo og japan-pileurt, som har etableret en stor bestand midt i mosen. Tilgroning med vedplanter bidrager yderligere til, at de åbne, artsrige naturtyper er under pres. Overgræsning om sommeren har også negative konsekvenser, da det forhindrer blomsterplanter i at etablere sig og dermed svækker fødegrundlaget for insekter og bestøvende arter.

Karlstrup Kalkgrav
Karlstrup Kalkgrav er et af Solrød Kommunes mest ejendommelige naturområder og tiltrækker mange besøgende, der kommer for at opleve det betagende turkise vand i søen. Områdets historie går tilbage til 1843, hvor kalk og kridt blev udvundet helt frem til 1975. Da udvindingen ophørte, strømmede grundvandet ind i graven, og søen blev dannet. De blottede klippelag giver et unikt indblik i jordens historie og viser aflejringer fra både kridttiden (100-65 mio. år siden) og Danien-tiden (65-60 mio. år siden), hvor området var dækket af hav. Kalkgraven er derfor et spændende geologisk område, hvor man stadig kan finde fossiler af søpindsvin, søliljer og hajtænder.

Vibefedt *(Pinguicula vulgaris)* er smuk lille plante, som vokser i næringsfattige områder som rigkær og hedemoser. Dens rosetformede blade producerer glinsende dråber, som gemmer på en overraskelse: Dråberne er klæbrige, og smådyr sidder fast i dem. Vibefedt er nemlig en af Danmarks få kødædende planter, som supplerer deres næringsindtag i de næringsfattige områder ved denne strategi.
Foto: Harald Dühmert

Den kalkrige jordbund skaber også særlige betingelser for en række sjældne planter, herunder vibefedt og sump-hullæbe. Området har tidligere været hjemsted for det særligt beskyttede markfirben, men i forbindelse med kortlægningen af beskyttet natur i 2024 i Solrød Kommune er arten desværre ikke blevet observeret. Det kan dog ikke udelukkes, at markfirbenet stadig er til stede.

Karlstrup Kalkgrav er udfordret af tilgroning af vedplanter og tagrør. Den uønskede vegetation kan skygge for de lyskrævende urter, der trives i den kalkrige jord, og ændre områdets naturlige dynamik. Hvis ikke tilgroningen håndteres, kan det føre til en langsom forringelse af biodiversiteten og påvirke de sjældne planter, der gør området unikt.

Engstrup og Karlstrup Moser
Engstrup og Karlstrup Moser udgør et større sammenhængende naturområde, der har gennemgået markante forandringer siden sidste istid. Efter isens tilbagetrækning blev området oversvømmet af havvand og dannede en fjord. I løbet af de sidste 13.000 år har landet hævet sig, og sandaflejringer har gradvist skabt en indsø. Over tid er denne indsø blevet fyldt op med tørvemos, rørskov, sand og ler, hvilket har formet den mose, vi kender i dag.

Moserne rummer lysåbne naturområder som enge, der er vigtige ynglepladser for flere truede fuglearter. Viben og sanglærken benytter moserne til at opfostre deres unger, mens nattergalen og gøgen kan høres om foråret og sommeren. En stor del af mosen er afgræsset med kreaturer, hvilket skaber gode betingelser for en rig flora. Inden for hegningerne findes karakteristiske plantearter som hulkravet kodriver og engkabbeleje, men også mere sjældne planter som strandnellike kan findes her.

På trods af mosernes høje potentiale er området under pres fra flere trusler. En af de største udfordringer er tilgroning med høje græsser og vedplanter, som skygger for de lyskrævende urter og reducerer biodiversiteten. Tilgroning af kraftige græsser og konkurrencestærke arter forstærkes af høj tilførsel af næringsstoffer. Endelig udgør den invasive sildig gyldenris en trussel mod mosens plante- og insektliv. Denne art spreder sig aggressivt og kan fortrænge de naturligt hjemmehørende arter, hvilket forringer områdets biodiversitet.

Spidssnudet frø *(Rana arvalis)* optræder på habitatdirektivets bilag IV og er dermed særligt beskyttet. Samtidig er den en af Danmarks mere udbredte frøer. Normalt er den brun, men i yngletiden kan hannerne blive helt blå. Man kan være heldig at støde på dem i Karlstrup-Engstrup mose og i Jersie Mose og muligvis Gammel Havdrup Mose.
Foto: Thomas Grymer

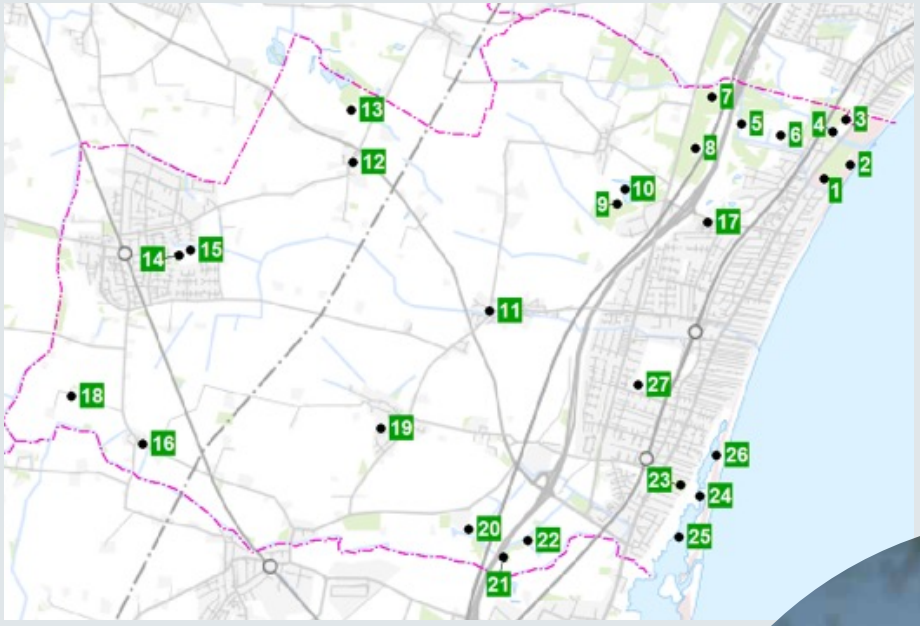
2.4 Truede og beskyttede arter i Solrød Kommune

Solrød Kommune rummer mange sjældne, truede og beskyttede arter, som er kortlagt i forbindelse med naturkortlægningen i 2024, der danner en del af grundlaget for Naturkvalitetsplan 2026-2029. Kortlægningen omfattede blandt andet en eftersøgning af arter, som er særligt beskyttet i henhold til bilag IV på EU's habitatdirektiv (se afsnit 1.4 for yderligere information). Se bilag 1 for samlet liste af bilag IV-arter, som er registreret i Solrød Kommune. Bemærk venligst, at listen kun indeholder registrerede fund. Derfor kan der altså godt være flere bilag IV-arter uden at kommunen ved det.

Der er fundet spidssnudet frø og stor vandsalamander i forbindelse med kortlægning af naturen i Solrød Kommune. Spudssnudet frø blev registreret i Karlstrup Mose, i søer øst for Snoldelev-Hastrup og i Jersie Mose, og stor vandsalamander blev observeret på 11 lokaliteter, primært i den nordlige del af kommunen. Springfrø blev ikke observeret direkte i Solrød Kommune, men i 2023 blev arten registreret i Jersie Mose tæt på kommunegrænsen i Køge Kommune. Det tyder på, at springfrø sandsynligvis også findes i Solrød Kommunes del af mosen.

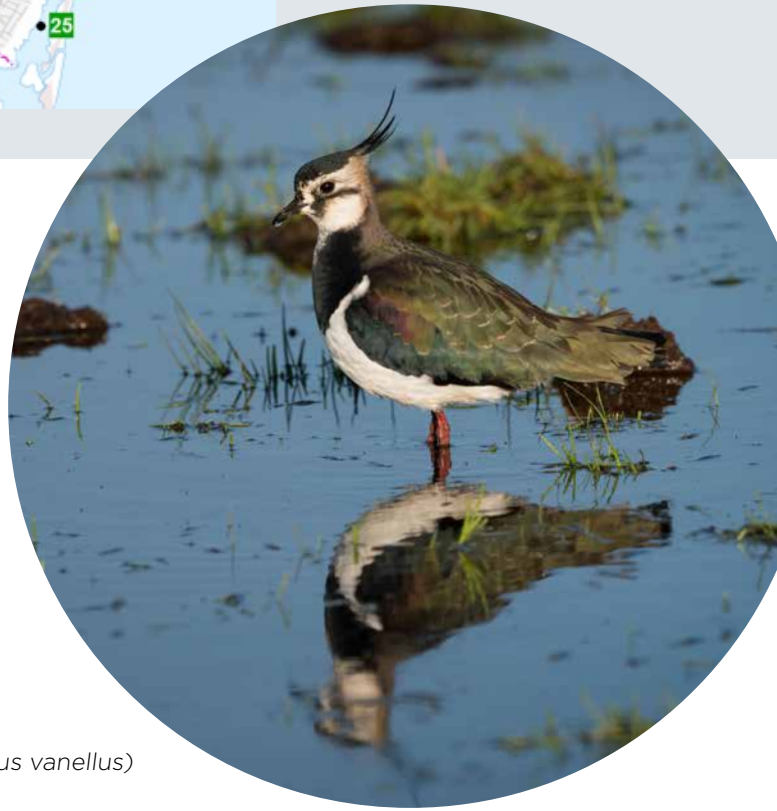
Blandt krybdyr blev markfirben ikke genfundet i 2024, men et individ blev registreret i 2019 ved Ølsemagle Strand, og der har været observeret et enkelt firben i 2025 på overdrevet ved Tryllesko-ven. Den er derfor formodentlig flere steder i kommunen, selvom der kun er meget få registreringer.

I sommeren 2024 blev der foretaget en flagermusundersøgelse, hvor flagermuskald blev optaget om natten og analyseret ved en akustisk artsbestemmelse. Flagermus blev registreret på alle 27 undersøgte lokaliteter, og i alt blev syv arter fundet, heraf to nye for Solrød Kommune: bredøret flagermus og troldflagermus. Undersøgelsen viste også, at dværgflagermus, skimmelflagermus, sydflagermus og vandflagermus sandsynligvis yngler i kommunen.

Figur 6 Kort over lokaliteter hvor der er lyttet efter flagermus i sommeren 2024.

Rødlistevurderede arter i Solrød Kommune
Forekomster af truede rødlistevurderede arter observeret i Solrød Kommune fra 2020-2024 er samlet i bilag 1. Listen omfatter dog kun indrapporterede fund, hvilket betyder, at der sandsynligvis er flere arter til stede, som ikke er registreret. Fuglearter er ofte overrepræsenterede i observationsrapporter, da ornitologer har stærk tradition for at indrapportere deres observationer i forhold til eksperter inden for andre artsgrupper. Det betyder ikke nødvendigvis, at andre truede arter ikke findes i kommunen – blot at de endnu ikke er blevet fundet og registreret i databaserne.

Vibe (Vanellus vanellus)

Manglen på naturlig dynamik, plads, variation i landskabet og store græssere påvirker biodiversiteten negativt

2.5 Trusler mod naturkvaliteten og biodiversiteten i Solrød Kommune

Ligesom resten af Danmark er naturen i Solrød Kommune under pres. Manglen på naturlig dynamik, plads, variation i landskabet og store græssere påvirker biodiversiteten negativt. Derudover er invasive arter, miljøfremmede stoffer og høj tilførsel af næringsstoffer med til at forringe naturens kvalitet. Meget af jorden i Solrød Kommune er velegnet til landbrug, og store dele af arealet er derfor opdyrket eller bebygget. Kun få større naturområder har været ude drift i længere tid.

En af de største udfordringer for naturen i kommunen er manglen på den rette naturpleje. Tidligere blev naturen reguleret af frie processer – naturlige oversvømmelser skabte våde områder, og store græssere sørgede for at holde vegetationen varieret ved at græsse, vælte træer, skrabe i jorden, m.m. Disse processer skabte en dynamik og variation, der gav levesteder til et bredt spektrum af arter.

I dag er naturen også udfordret af eutrofiering, hvor et højt niveau af næringsstoffer fører til en ubalance i økosystemerne. Et fåtal af arter stortrives med den ekstra næring, og de fortrænger dermed de mere nøjsomme arter, hvilket reducerer den biologiske mangfoldighed. Dette er ikke kun et problem for livet på land, men også livet i vandmiljøet.

For at sikre en rigere og mere robust natur i Solrød Kommune er det afgørende at arbejde med målrettet naturpleje, genskabe naturlige processer og reducere næringsbelastningen i naturområderne.

2.6 Invasive arter

Solrød Kommune er desværre ikke forskånet for invasive arter, som findes i både naturområder og bynære omgivelser. Invasive arter er planter og dyr, der gennem menneskelig aktivitet er blevet transporteret til områder, hvor de ikke naturligt hører hjemme. I deres nye omgivelser mangler de ofte naturlige fjender og sygdomme, hvilket gør, at de spreder sig hurtigt og fortrænger de hjemmehørende arter.

I Solrød Kommune er det særligt arter som kæmpebjørneklo, japan-pileurt, sildig gyldenris og rynket rose, der udgør en udfordring. Kæmpebjørneklo spreder sig typisk langs vandløb, hvor dens frø transporteres med strømmen. Rynket rose, også kendt som hybenrose, dominerer på kystområderne og fortrænger den naturlige strandvegetation. Sildig gyldenris breder sig pletvist i store dele af det åbne landskab. Japan-pileurt er en særlig vanskelig art, da den kan spredes med selv små plantedele via maskiner eller jordflytning, og forsøg på bekæmpelse ofte gør problemet værre. Bestande af japan-pileurt findes allerede i flere naturområder, herunder Ølsemagle Strand og Jersie Mose, men der er formentlig mange flere bestande i Solrød, som endnu ikke er registreret.

For at begrænse spredningen af invasive arter kræver det en målrettet indsats. Solrød Kommune vedtog i 2019 en indsatsplan for bekæmpelse af kæmpebjørneklo, som pålægger lodsejere at bekæmpe planten, så den dør og ikke når at sætte frø. Indsatsplanen har ophæng i Bekendtgørelse om bekæmpelse af kæmpebjørneklo (BEK nr. 842 af 23/06/2017). Der findes ingen lignende juridiske krav for bekæmpelse af andre invasive arter.

For effektiv bekæmpelse af invasive arter er det vigtigt først at forstå deres biologi og vælge den rette metode, så man undgår utilsigtet spredning. Har man brug for vejledning, kan man kontakte kommunen for sparring om den mest effektive bekæmpelsesstrategi.

Kæmpebjørneklo
(Heracleum mantegazzianum)

3 Status på indsatser i planperiode 2020-2024

I Naturkvalitetsplan 2020-2024 var der opstillet mål om indsatser for prioriterede naturområder, hvor Solrød Kommune er plejemyndighed. I dette kapitel vil vi gennemgå indsatser fra tidligere planperiode og udviklingen for hvert naturområder.

3.1 Trylleskoven

I Naturkvalitetsplan 2020-2024 var der opsat mål om at justere naturplejen på hedestykkerne nord og syd for Trylleskoven, så der sikres den rette balance mellem blomstrende urtelag, græsningstryk, slid og bar jord. Derudover var der mål om at genoptage overvågning af argusblåfugl og igangsætte overvågning af øvrige kendte forekomster af sjældne og truede arter. Dertil skulle der være fokus på bekæmpelse af rynket rose på overdrevet ved stranden samt skabe mulighed for at overdrevet på vestsiden af Karlstrup Strandvej kan indgå i ny hegning. De specifikke målsætninger kan findes i Solrød Kommunes Naturkvalitetsplan 2020-2024.

Indsatser i planperioden

1. De græssende får er i 2023 erstattet af heste på hedearealerne. Heste er mindre selektive end får i deres fødevalg, hvilket er gavnligt for vegetationen. Der holdes øje med græsningstrykket løbende.
2. I juli 2020 blev der foretaget overvågning af argusblåfugl.
3. Der blev der bekæmpet rynket rose med hybenrotor i 2020 og 2021.
4. Plejebeskrivelserne for overdrevet på vestsiden af Karlstrup Strandvej er opdateret.
5. Der er igangsat dialog med Københavns Kommune omkring hegning og afgræsning af overdrev på vestsiden af Karlstrup Strandvej.
6. Sydfolden blev udvidet i 2024.
7. Trylleskoven driftes efter nyeste anbefalinger om forvaltning af urørt skov.

Udviklingen i Trylleskoven

Det vurderes, at naturværdien i området generelt er gået frem. Generelt er artsindekset og strukturindekset steget en klasse indenfor foldene. Artstilstanden ved overdrevet langs kysten er moderat idet det er påvirket af forekomst af den invasive art rynket rose.

Kommunens vurdering af indsatserne

- Vi ser en positiv udvikling både for artstilstand og strukturtilstand især i områder indenfor sydfolden, hvilket vurderes at være forårsaget af overgangen fra får til heste som naturplejere.
- Overvågning af argusblåfugl i 2020 estimerede en skrøbelig bestand på maksimalt 250 individer. Derfor er det vigtigt at overvågning fortsættes, og der sikres så store områder som muligt, hvor den kan trives.
- Indsatsen med hybenrotor har hjulpet, men er ikke tilstrækkelig, da området stadig indeholder pletter af rynket rose. Det vurderes, at bekæmpelsen skal fortsættes ved mekanisk opgravning.

3.2 Jersie mose

Målsætninger i Solrød Kommunes Naturkvalitetsplan 2020-2024 for Jersie Mose havde til hensigt blandt andet at forbedre naturkvaliteten gennem udpining af jorden, øge det græssede areal, sikre et passende græsningstryk samt sikre bekæmpelse af invasive arter. De specifikke målsætninger findes i Solrød Kommunes Naturkvalitetsplan 2020-2024.

Indsatser i planperioden

1. Der er stort set bekæmpet kæmpebjørneklo indenfor hegnet.
2. Åmarken Skov & Natur har i samarbejde med Solrød Kommune, Køge Kommune og KLAR Forsyning fået etableret hegning på en stor del af området, så et større areal kan afgræsses samlet.

Udviklingen i Jersie Mose

Det vurderes at artstilstanden gennemsnitligt har været uændret i perioden 2018-2024. Et område midt i Gammelmose er ekstremrigkær, som har fin vegetation. Det fremgår ikke af 2024 billedet, da det er slået sammen med et større område. Strukturtilstanden er generelt gået i en negativ retning, da det bliver negativt påvirket af store bestande af tagrør og engrævehale.

Kommunens vurdering af indsatserne

- Kommunen skal fortsat være opmærksom på at bekæmpe eventuelle forekomster af kæmpebjørneklo. Desværre er der kommet en stor ubekæmpet japan-pileurtbestand midt i området, som bør bekæmpes enten ved afdækning, opgravning eller afgræsning.
- Græsningstrykket skal justeres, så det bedst muligt tilgodeser naturplejen.

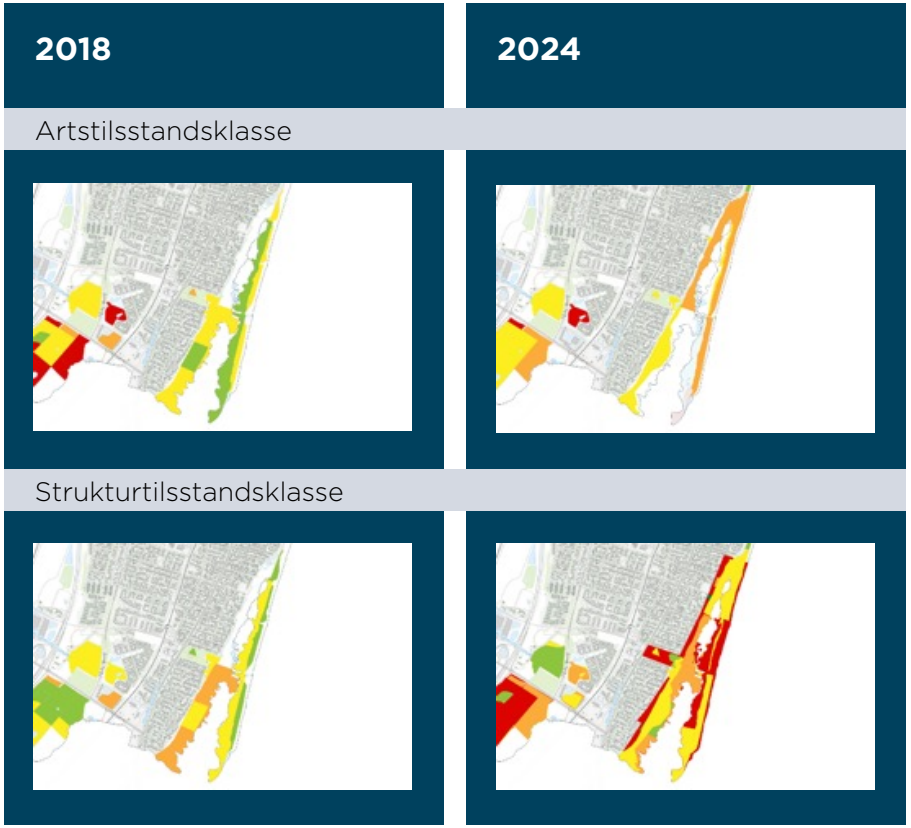

3.3 Ølsemagle Strand og Staunings Ø

Målsætningerne fra tidligere periode var et supplement til Natura 2000-handleplanen for området og fokuserede på at sikre en nødvendig naturpleje af strandengene gennem sikring af græsningstryk samt at undersøge muligheden for at udvide de græssede arealer. Se de specifikke målsætninger i Solrød Kommunes Naturkvalitetsplan 2020-2024.

Indsatserne i planperioden

1. Afgræsningen med køer ved Lyngagervej fortsættes, og strømforsyningen til hegnet er blevet tilsluttet elnettet i 2025.
2. Der er beboere og vejlaug som har fået dispensation til ihærdigt at bekæmpe invasive plantearter på deres matrikler i naturområdet. Problemet består især i bestande af japan-pileurt, som spreder sig i området. I den forbindelse er der igangsat løbende dialogmøder med borgere omkring bekæmpelse af invasive arter og rydning og forberedelse til hegning og afgræsning af strandengen.

Udviklingen i Ølsemagle Strand og Staunings Ø

Naturværdien i området vurderes til generelt at være faldende. Især de indre dele af lagunen er præget af meget ensartede bestande af tagrør og japan-pileurt. På de afgræssede dele af strandengen findes der en fin strandengsvegetation. Artstilstanden er generelt rykket ned i tilstandsklasse mellem 2018 og 2024. Den samme udvikling ser vi for strukturtilstanden for områder af Staunings Ø.

Kommunens vurdering af indsatsen

- Det er ikke lykkes at udvide græsningen på strandengene, men der er igangsat dialog med adskillige interesserede borgere og grundejerforeninger. Denne mulighed skal videre afsøges.
- Selvom den generelle artstilstand er faldende på området, så ses lokale forbedringer ved Lyngagervej, hvor strandengen afgræsses.

3.4 Karlstrup og Engstrup Moser

Målsætningen for Karlstrup og Engstrup Moser var at sikre al tilgængelig viden om naturen i området indgår som grundlag ved revision af driftsplanen.

Indsatser for perioden

1. Der har været græsning på i planperioden
2. Der skabt et nyt paddehul som erstatning for noget af den natur, der blev mistet i etableringen af Ringstedbanen.

Udviklingen i Karlstrup og Engstrup Moser

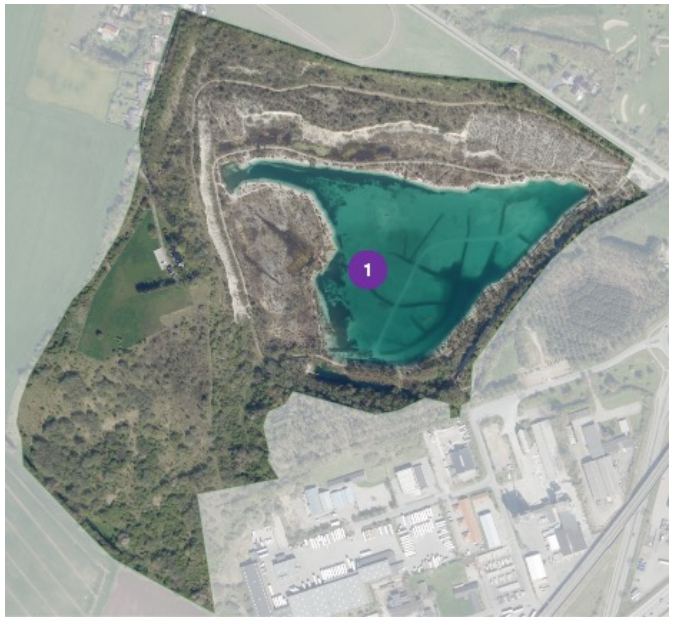
Tilstanden vurderes at være uændret i perioden. Området er påvirket af store bestande af en problemart, bjergrørhvene, og der findes kun få områder med naturtypekarakteristiske arter. Strukturtilstanden er negativt påvirket af bjergrørhvene og pilekrat.

Kommunens vurdering af indsatsen

- Det er positivt at have græssende dyr på området som naturpleje, men græsningstrykket skal revurderes.
- Det nye paddehul giver flere levesteder for padder og markfirben i området og udvider det afgræssede område

3.5 Karlstrup Kalkgrav

Målsætningerne for Karlstrup Kalkgrav i Solrød Kommunes Naturkvalitetsplan 2020-2024 fokuserede på, at naturområdets størrelse på sigt øges omkring Karlstrup Kalkgrav og sikre de bedste forhold for sjældne, truet og beskyttede arter i Karlstrup Kalkgrav.

Indsatserne i planperioden

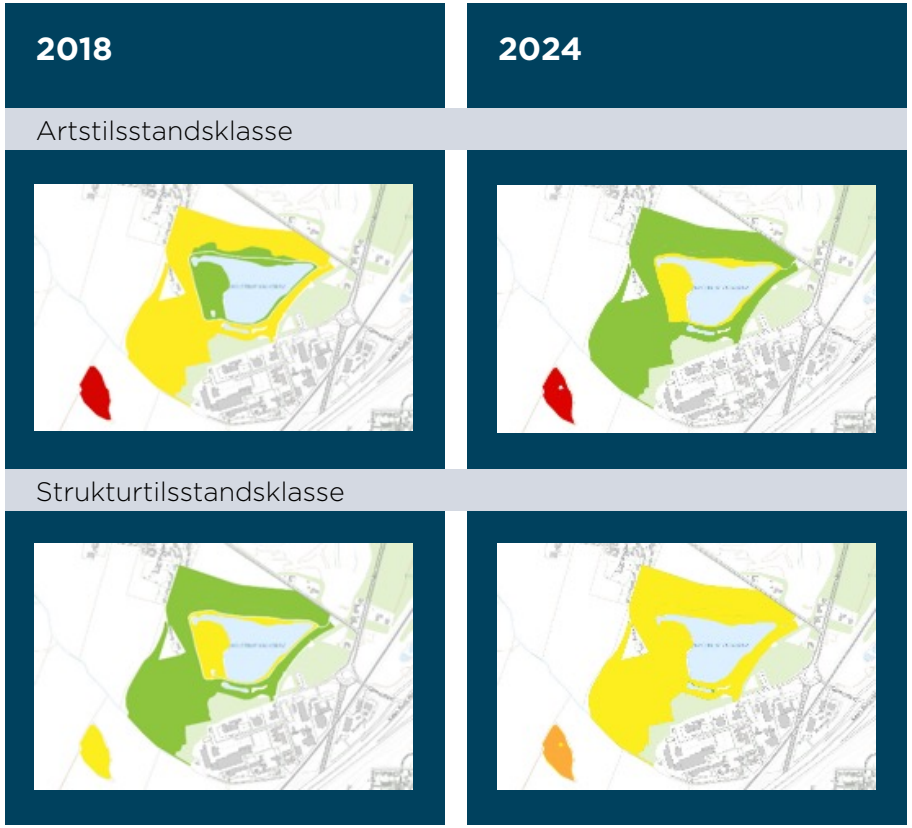
1. Der er foretaget overvågning af markfirben ved Kalkgraven.

Udviklingen af Karlstrup Kalkgrav

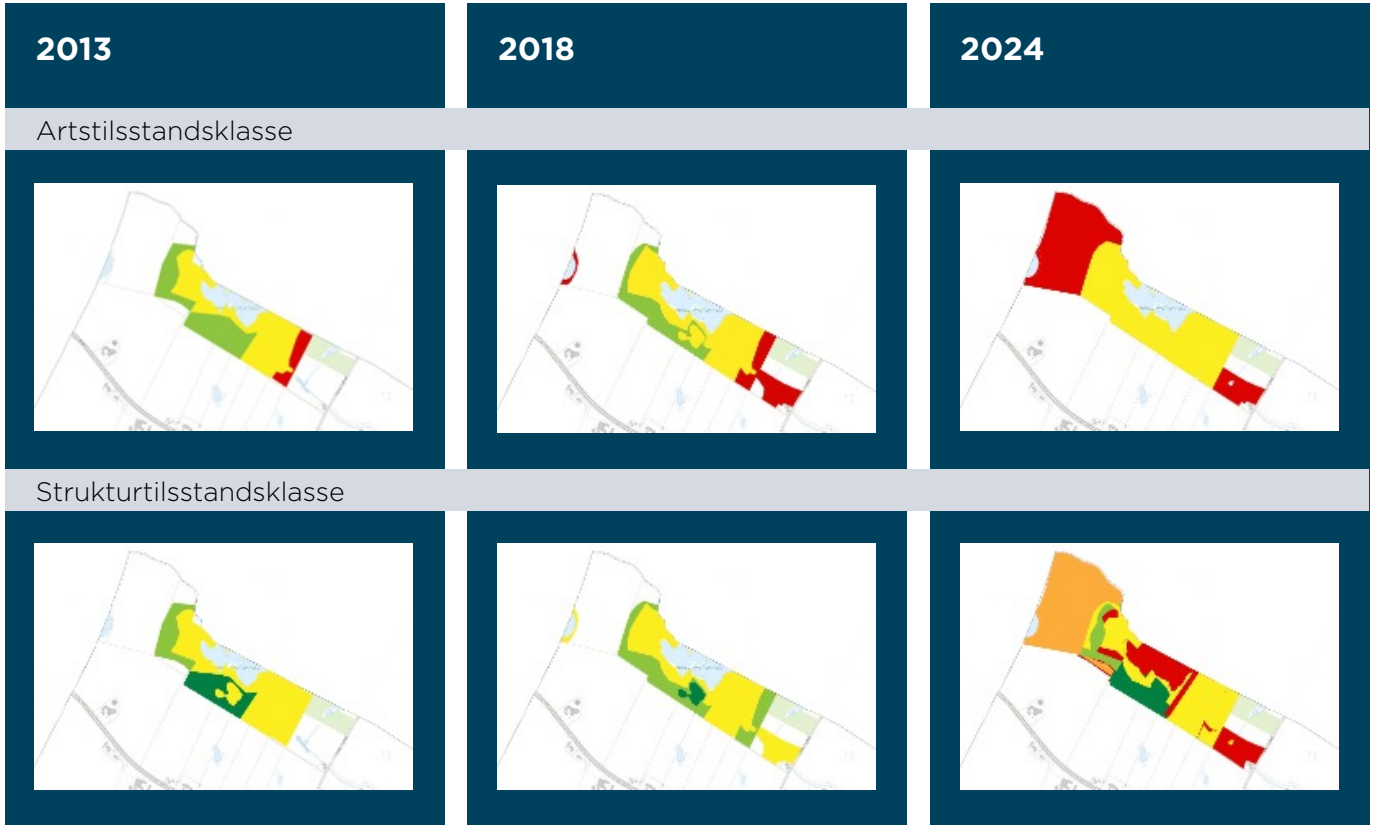
Der er sket en positiv udvikling for artstilstanden mellem 2018 og 2024 for områderne omkring Karlstrup Kalkgrav, da der i 2024 blev fundet en række naturtypekarakteristiske arter for lysåbne dele af området. Den omvendte udvikling er sket i strukturtilstanden mellem 2018 og 2024, hvilket skyldes kraftig tilgroning i vedplanter.

Kommunens vurdering af indsatsen

- Selvom der ikke blev fundet markfirben ved Kalkgraven i 2024, kan der ikke helt udelukkes, at de er forsvundet fra kommunen.

3.6 Gammel Havdrup Mose

Indsatserne fra tidligere planperiode fokuserede på at forbedre forholdene for områdets fugleliv, overdrevsflora og bestanden af den sjældne plante rank frøstjerne. Se de specifikke målsætninger i Solrød Kommunes Naturkvalitetsplan 2020-2024.

Indsatser i planperioden

1. Alle arealer som er beliggende i Solrød Kommune afgræsses fortsat.
2. Der er foretaget overvågning af ynglende fugle i området.

Udviklingen i Gammel Havdrup Mose

Generelt vurderes naturkvaliteten i Gl. Havdrup Mose til at være faldende. Strukturindekset bliver positivt påvirket af intensiv sommergræsning, men artstilstanden er på vej i en negativ retning. Der er tilføjet et stort overdrev vest for mosen siden sidste besigtigelse, som har dårlig artstilstand og ringe strukturtilstandsklasse.

Kommunens vurdering af indsatsen

- Fugleovervågningen er fortsat værdifuld og skal fortsættes. På den måde dannes vidensgrundlaget for tilstanden af de ynglende fugle, som er udpegningsgrundlaget for Natura 2000-beskyttelse.
- Det er vigtigt at have græssere på områderne for at pleje naturen, hvilket også afspejles i strukturindekset. Dog skal Solrød Kommune være opmærksom på græsningstrykket grundet det faldende artstilstand.

3.7 Gravhøjene nord for Solrød Landsby

Målsætningerne for gravhøjene nord for Solrød Landsby er at sikre kontinuerlig naturpleje og eventuelt skabe et naturområde som skaber forbindelse mellem de potentielle habitater for markfirben, som findes ved Solrød Byvej, gravhøjene og Karlstrup Kalkgrav.

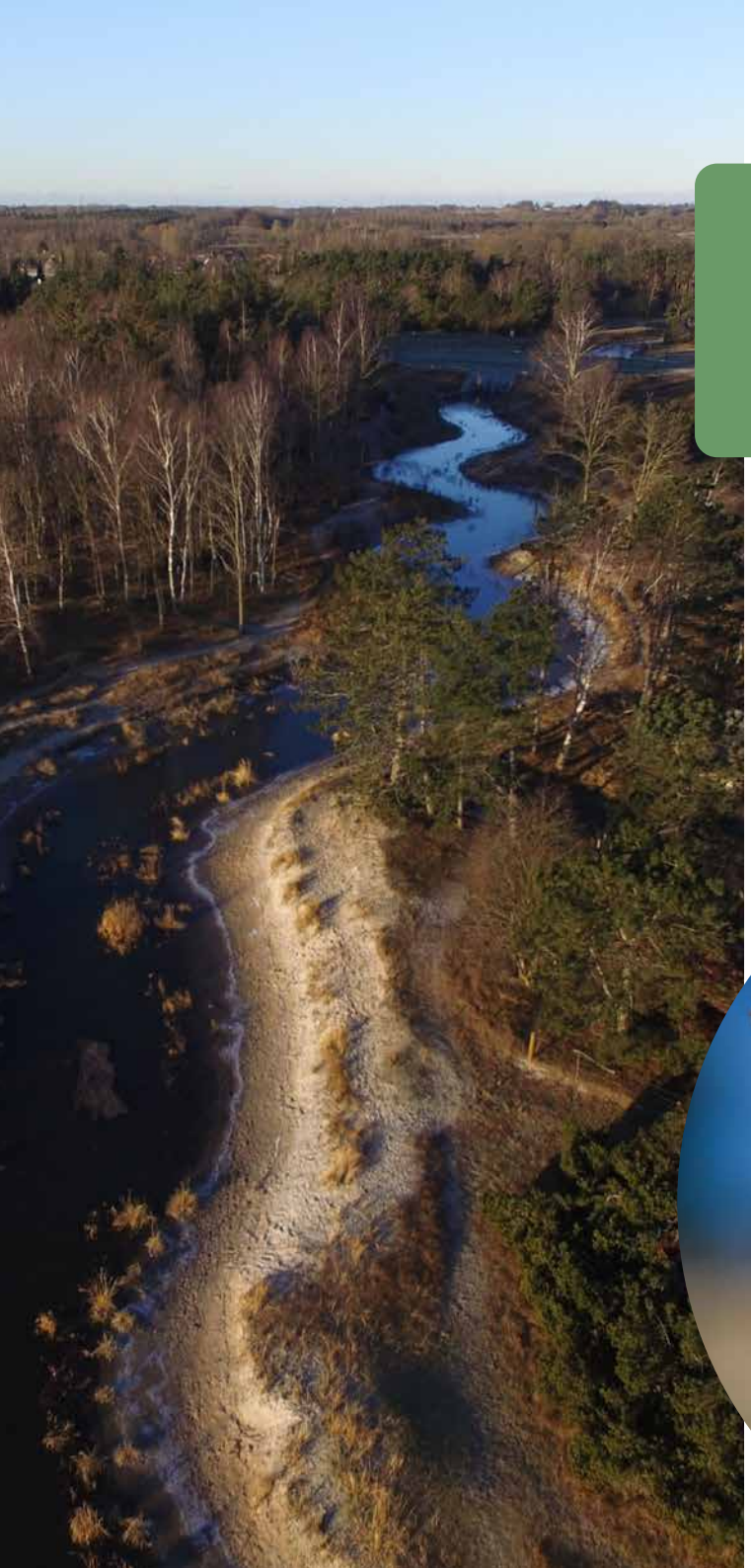
Markfirben (Lacerta agilis).
Foto: Henrik Hougaard Larsen

Indsatser i planperioden

1. Overvågning af markfirben.

Kommunens vurdering af indsatsen:

- Ved en undersøgelse i 2024 blev der ikke konstateret markfirben. Sandsynligheden for at de stadig eksisterer i området er meget lille. Derfor vurderes det, at en økologisk forbindelse til brug for markfirben ikke skal genoptages.

4 Nye indsatser for planperiode 2026-2029

Naturkvalitetsplan 2026-2029 fastsætter konkrete indsatser for udviklingen af kommunens naturområder. Indsatsernes primære fokus er at løfte kvaliteten og den økologiske tilstand i de eksisterende naturområder. Indsatserne er udarbejdet på baggrund af de største trusler, som presser de forskellige naturområder, samt på baggrund af et samlet naturtilstandsindeks. Dette indeks danner fundamentet for en intern sammenligning af områdernes tilstand og potentiale og anvendes som et kvantitativt grundlag for prioritering af indsatser. Naturkvalitetsindekset beror kun på botaniske forhold, men der inddrages supplerende data, herunder forekomst af rødlistearter, bilag IV-arter og udpegninger som Natura 2000-område, for at sikre, at også biologiske værdier uden for de botaniske registreringer bliver taget i betragtning. Indsatserne for de enkelte naturområder uddybes i de følgende afsnit.

Lådden dueurt
(Epilobium hirsutum)

4.1 Trylleskoven

Indsatserne for området omkring Trylleskoven har til hensigt at højne og styrke naturkvaliteten ved overdrevene og hederne. Det skal gøres, så der sikres et så robust overlevelsesgrundlang som muligt for den sårbare bestand af argusblåfugl, som er den eneste bestand på Østsjælland. Det skal gøres gennem en målrettet naturpleje med hesteafgræsning. Der skal være yderligere overvågning af vegetationen indenfor foldene samt af bestanden af argusblåfuglen, så det er muligt at følge udviklingen af området.

Området vest for Karlstrup Kalkgrav ejes af Københavns Kommune. Der eksisterer et potentiale for en ny naturplejeindsats, hvor hele eller dele af arealet indhegnes og afgræsses.

Indsatser i planperioden 2026-2029

1. Plantede træer fjernes på overdrev nord for Trylleskoven.
2. Forsætte overvågningen af argusblåfugl hvert andet år.
3. Igangsætte systematisk monitorering af vegetationen inden for foldene hvert andet år.
4. Bekæmpelse af rynket rose på overdrevet langs kysten.
5. Etablering af ny indhegning på vestsiden af Karlstrup Strandvej til afgræsning med heste i samarbejde med Københavns Ejendomme.

4.2 Gammel Havdrup Mose

Indsatserne i Naturkvalitetsplan 2026-2029 skal understøtte og videreføre arbejdet fra den eksisterende Natura 2000-handleplan. Fokus ligger fortsat på at sikre en stabil, tilpasset og langsigtet naturpleje, der gavner både det karakteristiske fugleliv og den artsrige flora.

For at styrke levestederne og de økologiske processer er det et langsigtet mål at udvide naturområdernes samlede areal og skabe bedre sammenhæng til nærliggende naturområder. Dette skal bidrage til at beskytte eksisterende bestande og skabe mere robuste naturområder.

Indsatser i planperioden 2026-2029

1. Bekæmpelse af sildig gyldenris.
2. Undersøge muligheden for at ekstensivere naturplejen.
3. Fjerne tilvæksten af pilekrat i den sydøstlige del af området.
4. Undersøge muligheden for at pleje området mellem Gammel Havdrup Mose og Snoldelev Mose gennem græsning eller høslæt.
5. Undersøge muligheden om udtagelse af tilstødende områder til græsning, sådan områderne kan med tiden indgå i en mere naturlig sammenhæng med resten af mosen.

Almindelig hanekro (Galeopsis tetrahit)

4.3 Ølsemagle Strand og Staunings Ø

Med indsatserne i Naturkvalitetsplan 2026-2029 bygges der videre på indsatserne i Natura 2000-handleplanen om at sikre områdets økologiske integritet via målrettet naturpleje. Det skal gøres ved at rydde og afgræsse større arealer af strandengen, som er vokset til rørskov. Derudover skærpes indsatsen mod invasive arter yderligere i området.

Indsatser i planperioden 2026-2029

1. Indgå dialog med lodsejere om genetablering af strandeng ved at rydde tagrør og etablere indhegning til naturpleje.
2. Afbrænding af strandeng/overdrev som engangsindgreb og forberedelse til hegning.
3. Oplysningskampagne om hvordan man bekæmper og håndterer invasive arter hos private lodsejere.
4. Løbende vegetationsundersøgelser i områder med igangværende naturpleje hvert andet år.

4.4 Jersie Mose

Indsatserne for Jersie Mose har fokus på at optimere naturplejen både gennem engangstiltag og løbende indsatser. For at få den bedste natur tilbage i mosen, skal der undersøges om, at der på sigt kan komme mere naturlig hydrologi i området. Mosen er kommunens største lavbundsareal med højt kulstofindhold, hvilket muliggør udtagning af lavbundsjord som et led i grøn trepart.

Indsatser i planperioden 2026-2029

1. Sikre løbende et korrekt græsningstryk.
2. Afsøge muligheder for at genoprette mere naturlig hydrologi i mosen gennem grøn trepart.
3. Bekæmpe bestanden af japan-pileurt midt i mosen.

Birkeporesvamp
(Piptoporus betulinus)

4.5 Karlstrup Kalkgrav

Med indsatsen i naturkvalitetsplanen 2026-2029 skal den rette naturpleje sikres, så området ikke gror til i vedplanter.

Indsatser i planperioden 2026-2029

1. Sikre passende pleje for at holde tilvæksten af træer nede i samarbejde med Naturstyrelsen.

4.6 Engstrup og Karlstrup Moser

For at forbedre naturkvaliteten i Engstrup og Karlstrup Moser skal der undersøges om den nuværende græsningsaftale kan ekstensiveres i højere grad. Det skal sikre en mere balanceret naturpleje, hvor der ikke græsses for hårdt på arealet.

Indsatser i planperioden 2026-2029

1. Indgå i dialog med Naturstyrelsen om hvordan den bedst mulige pleje på området sikres.

4.7 Invasive arter

Målsætningen for invasive plantearter i Solrød Kommune er at standse spredningen af nye bestande af invasive pileurter. Det skal gøres gennem information til borgere og entreprenør.

Indsatser i planperioden 2026-2029

1. Kortlægge invasive arter i Solrød Kommune. Så vi får et opdateret overblik over omfanget og hvor stor en indsats bekæmpelsen kræver.
2. Igangsætte kampagne om korrekt bekæmpelse af japan-pileurt, så man undgår spredning og opfordre borgere til at holde bestande i skak på den bedste måde.

Japan-pileurt (Fallopia japonica)

Solrød kommune vil igangsætte kampagne om korrekt bekæmpelse af japan-pileurt, så man undgår spredning

Rynket rose (Rosa rugosa)

4.8 Solrøds Vilde Vækster

Solrøds Vilde Vækster er et initiativ igangsat i 2024 med det formål at fremme biodiversiteten på udvalgte kommunale arealer. Indsatsen baserer sig på en langsigtet og robust omlægning af driften, hvor naturlige processer prioriteres frem for kortsigtede æstetiske hensyn. Tiltagene omfatter 12 udpegede lokaliteter (se kortet til højre), hvor der arbejdes med høslæt som primært redskab suppleret med elementer som jordblottelser og udlægning af dødt ved og sten. Disse virkemidler har til hensigt at skabe mere varierede og artsrige levesteder i Solrød Kommune.

Almindelig kællingetand
(Lotus corniculatus)

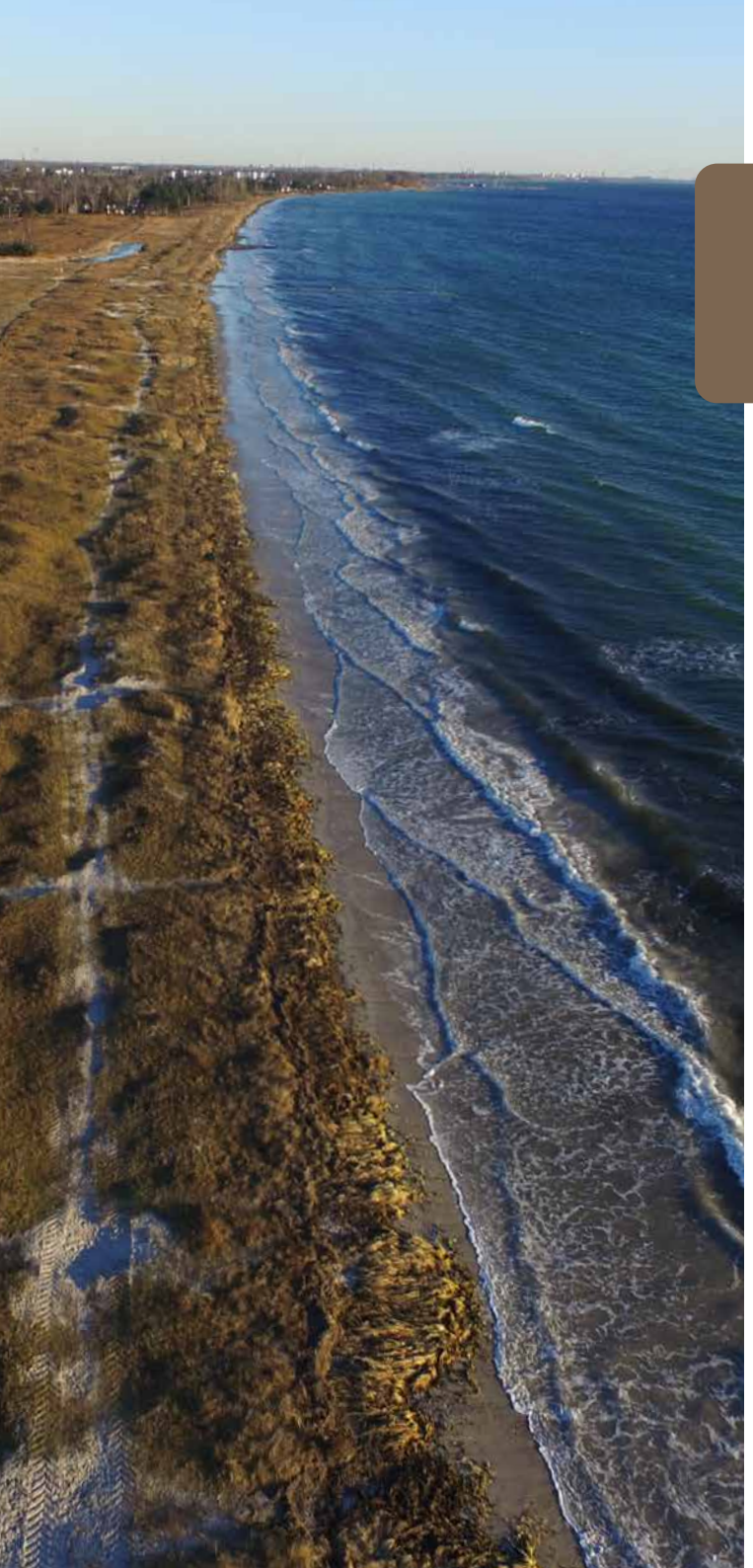
Projektet overgår til permanent drift fra 2025 og vil fremadrettet indgå som en integreret del af kommunens naturindsats

Projektet overgår til permanent drift fra 2025 og vil fremadrettet indgå som en integreret del af kommunens naturindsats. Der lægges vægt på lokal forankring og bæredygtighed. Materialer til projektet tilvejebringes så lokalt som muligt herunder dødt ved fra risikotræer, som under alle omstændigheder skulle fældes. Herved mindskes transport og klimabelastning.

Solrøds Vilde Vækster fungerer samtidig som en formidlings- og oplysningskampagne, der skal styrke borgernes viden om naturen og engagere flere i arbejdet for en højere biodiversitet. Det skal gøres gennem værktøjskasser og formidlingstiltag, som skal inspirere og vejlede borgere i, hvordan de kan bidrage til at højne biodiversiteten i Solrød Kommune. Yderligere information om Solrøds Vilde Vækster kan findes på Solrød Kommunes hjemmeside.

Projektets målsætninger

- Gennemføre vegetationsanalyse på de udvalgte områder efter en årrække for at dokumentere effekterne af tiltagene.
- Sikre lokal forankring gennem formidling og borgerinddragelse, så flere borgere opnår kendskab til og medejerskab over den lokale naturindsats. Eksempelvis via formidlingsaktiviteter, frivillige plejeaftaler, naturambassadører eller partnerskaber med lokale aktører.

5 Kommunale forpligtelser og tiltag

5.1 Administrationsgrundlag og forpligtelser

Solrød Kommune er myndighed for en række opgaver på naturområdet og arbejder ud fra et administrationsgrundlag, der skal sikre en ensartet og gennemsigtig forvaltning. Grundlaget er oprindeligt fastlagt i Naturkvalitetsplan 2014-2018 og i Kommuneplan 2025 samt gældende lovgivning og bekendtgørelser.

Administrationsgrundlaget udgør den praktiske ramme for, hvordan kommunen løser sine opgaver inden for naturbeskyttelse og -pleje. Det dækker både myndighedsbehandling, tilsyn og pleje af egne arealer samt rådgivning og sagsbehandling i relation til private lodsejere. Grundlaget er forankret blandt andet i:

- Naturbeskyttelseslovens § 3 om beskyttede naturtyper, §§ 16-19 om bygge- og beskyttelseslinjer, §§ 22-27 om offentlighedens adgang til naturen og § 29a om særligt beskyttede arter.
- Museumslovens § 29a om beskyttelse af sten- og jorddiger i landzone.
- Bekendtgørelse om anmeldelsesordningen (naturbeskyttelseslovens § 19b).
- Reglerne om miljøvurdering (VVM) ved planer og projekter.

Inden for naturbeskyttelseslovens rammer har kommunen et politisk og fagligt råderum – særligt i forhold til dispensationspraksis efter § 65 og håndteringen af bygge- og beskyttelseslinjer. Kommunen skal altid vurdere, om en foreslået ændring vil forringe naturtilstanden, men har samtidig mulighed for at inddrage lokale forhold, herunder hensynet til rekreation, drift og udvikling. Dispensation kan kun gives, hvis det vurderes, at naturens værdi ikke forringes væsentligt, at der ikke findes et tilfredsstillende alternativ og at indgrebet ikke strider mod lovens formål.

5.2 Kompetenceudvikling

Mange naturindsatser såsom vegetationsundersøgelser, § 3-registreringer, registrering og identifikation af bilag IV-arter, lavbundsprojekter samt formidling og borgerinddragelse kræver en bred vifte af specialiserede naturfaglige kompetencer. Opgaverne spænder fra detaljeret arts- og habitatkendskab til viden om jordbund og hydrologi, projektledelse, myndighedsbehandling, lodsejerdialog og tværfaglig koordinering.

Solrød Kommune har i høj grad anvendt eksterne konsulenter til gennemførelse af tidligere naturindsatser. Konsulentbistand kan være relevant ved særligt komplekse eller ressourcekrævende opgaver, men en høj grad af ekstern afhængighed kan medføre tab af viden, begrænset kontinuitet og mindre strategisk forankring af indsatserne i organisationen, såvel som store økonomiske omkostninger.

For at styrke kvaliteten, effektiviteten og den langsigtede forankring af kommunens naturindsats er det en målsætning at opbygge og fastholde stærke in-house kompetencer på naturområdet.

Ofte har disse anlægsprojekter stor effekt på vores arealer, naturen og klimaet

Kødfarvet gøgeurt er en af Danmarks orkidéer, og den trives kun på våde enge, rigkær og gamle græsningsflader, som er mere næringsfattige, og hvor konkurrencestærke arter holdes i skak – typisk gennem afgræsning. Den blomstrer smukt i maj-juni og som de fleste orkidéer spirer den kun, hvis den finder den rette svamp i jorden. Det gør den ekstremt følsom over for presfaktorer som f.eks. kvælstoftilførsel – og samtidig til en vigtig indikator for naturens tilstand.

5.3 Nyt bæredygtighedsværktøj

I Solrød Kommune arbejdes der med anlægsprojekter, hvor kommunens rolle kan være myndighed og/eller bygherre. Ofte har disse anlægsprojekter stor effekt på vores arealer, naturen og klimaet. Derfor skal projekterne varetages med et helhedsorienteret blik, så de bliver til glæde og gavn for borgere og øvrige interessenter. For at fremme bæredygtighed og skabe en positiv forskel for klimaet og naturen, har Solrød Kommune som organisation et stigende ansvar for at sikre, at anlægsprojekterne også skaber merværdi ved at bidrage til klima, miljø, sundhed og natur.

For at sikre en helhedsorienteret tilgang til bæredygtighed i kommunens planlægning og konkrete projekter har Solrød Kommune udviklet et bæredygtighedsværktøj. Værktøjet skal fungere som et aktivt dialogredskab og sikre, at naturhensyn og biodiversitet indtænkes tidligt i alle relevante projekter.

Med værktøjet bliver det muligt at synliggøre projektets samlede miljø- og klimaeffekter, og på den måde hjælpe med at finde de mest bæredygtige løsninger. Værktøjet bruges af Center for By og Bæredygtighed i dialog med både interne og eksterne parter og skal understøtte tværgående prioriteringer og kvalificere beslutninger. Det er hensigten, at værktøjet også skal fremme tværfaglig dialog og give et fælles sprog for bæredygtighed i kommunens arbejde.

5.4 Handleplan og budgetoverslag

	Område	Indsats	Mål	Budget-overslag	Kommentar
2026	Hele kommunen	Kortlægge invasive arter i Solrød Kommune.	Danne et opdateret overblik over omfanget af invasive plante-arter i kommunen, og derved hvor stor en indsats det kræver.		6-måneders sæsonarbejde til studentermedhjælper
	Hele kommunen	Intern kompetenceudvikling.	Udføre tilbagevendende naturindsatser og overvågningsopgaver internt.	20.000,00 kr.	
	Ølsemagle Strand og Staunings Ø	Oplysningskampagne om hvordan man bekæmper og håndterer invasive arter hos private lodsejere.	Udbrede viden hos lodsejere om hvordan man bedst håndterer og bekæmper invasive arter, som er problematiske i området.	20.000,00 kr.	Engangsbeløb til konsulentydelse, afholdelse af arrangement
	Trylleskoven	Plantede træer fjernes på overdrev nord for Trylleskoven.	Plantede træer blev plantet på beskyttet § 3 overdrev, som derfor skal fjernes.		Udgiften kan afholdes inden for det afsatte driftsbudget
	Trylleskoven	Etablering af ny indhegning på vestsiden af Karlstrup Strandvej med heste i samarbejde med Københavns Ejendomme.	Udvide naturplejen og standse trilgoningen af den beskyttede natur.	100.000,00 kr.	Engangsbeløb for tilslutning til vandforsyning. Resten af udgifter til hegn og drikkekar forventes finansieret via tilskud fra SGAV
	Trylleskoven	Igangsætte systematisk monitering af vegetation indenfor foldene hvert tredje år.	Ved systematiske vegetationsundersøgelser ved vi hvordan plejen med heste påvirker naturen. På den måde kan græsningstryk også følges og tilpasses.	20.000,00 kr.	Ekstern konsulentaftale
	Trylleskoven	Fortsætte overvågning af argusblåfugl hvert andet år.	Sikre et solidt grundlag for forvaltning og hensyntagen til den skrøbelige bestand.	15.000,00 kr.	Ekstern konsulentaftale

	Område	Indsats	Mål	Budget-overslag	Kommentar
2026	Gammel Havdrup Mose	Bekæmpelse af sildig gyldenris.	Fjerne alle planter af den invasive sildig gyldenris.		Udgiften kan afholdes inden for det afsatte driftsbudget
	Ølsemagle Strand og Staunings Ø	Løbende vegetationsundersøgelser i områder med igangværende naturpleje hvert andet år.	Opnå viden om effekten af naturplejen.	20.000,00 kr.	Ekstern konsulentaftale
	Jersie Mose	Sikre løbende korrekt græsningstryk.	Opnå mere balanceret græsningstryk, for at opnå bedst mulige naturpleje.		Ingen yderligere udgifter
	Jersie Mose	Bekæmpe bestanden af Japan-pileurt.	Fjerne japan-pileurt og undgå yderligere spredning.	40.000,00 kr.	Engangsbeløb på 16.000 til overdækningsdug, sandsække, levering af køreplader. Efterfølgende årligt beløb på 24.000 til leje af køreplader
2027-2029	Hele kommunen	Igangsætte oplysningskampagne om korrekt bekæmpelse af japan-pileurt.	Undgå yderligere spredning samt opfordre til at holde bestande effektivt i skak.	50.000,00 kr.	Engangsbeløb til konsulentydelse, afholdelse af arrangementer, materialer mm.
	Hele kommunen	Formidlingsarrangementer om natur i Solrød.	Udbrede kendskab til naturen hos borgerne, så de har større medejerskab over den lokale naturindsats.	15.000,00 kr.	Engangsbeløb til naturformidlere, mindre indkøb af grej samt forplejning til arrangementer.
	Hele kommunen	Vegetationsanalyse på udvalgte områder i forbindelse med Solrøds Vilde Vækster hvert tredje år.	Dokumentere effekterne af tiltagene på de udvalgte områder.	10.000,00 kr.	
	Hele kommunen	Intern kompetenceudvikling.	Udføre tilbagevendende naturindsatser og overvågningsopgaver internt.	40.000,00 kr.	

	Område	Indsats	Mål	Budget-overslag	Kommentar
2027-2029	Trylleskoven	Igangsætte systematisk monitering af vegetation indenfor foldene hvert tredje år.	Ved systematiske vegetationsundersøgelser ved vi hvordan plejen med heste påvirker naturen. På den måde kan græsningstryk også følges og tilpasses.	20.000,00 kr.	Ekstern konsulentaftale
	Trylleskoven	Bekæmpelse af rynket rose på overdrevet langs kysten.	Fjerne alle planter af den invasive rynket rose, så det ikke er et tilbagevendende problem i fremtiden.	50.000,00 kr.	Engangsbeløb
	Trylleskoven	Fortsætte overvågning af argusblåfugl hvert andet år.	Sikre et solidt grundlag for forvaltning og hensyntagen til den skrøbelige bestand.	15.000,00 kr.	Ekstern konsulentaftale
	Ølsemagle Strand og Staunings Ø	Løbende vegetationsundersøgelser i områder med igangværende naturpleje hvert andet år.	Opnå viden om effekten af naturplejen og kan tilpasses.		Varetages af administrationen på baggrund af intern kompetenceudvikling
	Ølsemagle Strand og Staunings Ø	Dialog med lodsejere, fjerne tagrør og etablere naturpleje på området.	Genetablere strandengen som en lysåben naturtype.		Engangsbeløb på 750.000 kr. Udgiften forventes finansieret via tilskud fra SGAV
	Kalkgraven	Etablere passende naturpleje i samarbejde med NST.	Forhindre tilgroning af vedplanter.		Omkostninger afholdes af NST
	Gammel Havdrup Mose	Fjerne opvækst af pilekrat i sydøstlige område.	At holde området lysåbent ved at forhindre tilgroning af vedplanter især i kanten af søen.	40.000,00 kr.	Engangsbeløb
	Gammel Havdrup Mose	Undersøge muligheden for at pleje området mellem Gammel Havdrup Mose og Snoldelev Mose gennem græsning eller høslæt.	Sikre den landskabelige sammenhæng mellem de to naturområder.		Ingen yderligere udgifter

	Område	Indsats	Mål	Budget-overslag	Kommentar
2027-2029	Gammel Havdrup Mose	Undersøge muligheden om udtagelse af tilstødende områder til græsning.	Sikre så stor landskabelig sammenhæng som muligt ved at danne en større bufferzone til mosen.		Ingen yderligere udgifter
	Gammel Havdrup Mose	Undersøge muligheden for at ekstensivere naturpleje.	At ekstensivere naturplejen, så vegetationen bliver græsset med et passende tryk.		Ingen yderligere udgifter
	Jersie Mose	Undersøge mulighed for at genoprette mere naturlig hydrologi i mosen gennem grøn trepart.	Indsatsen skal sikre naturlig hydrologi som kan gavne naturen. Undersøgelse og rapport fra konsulent.		Projektet er skitseret i forbindelse med lokal trepart Køge Bugt. Forventes finansieret via tilskudsmidler fra SGAV.
	Jersie Mose	Bekæmpe bestanden af japan-pileurt.	Fjerne japan-pileurt og undgå yderligere spredning.	72.000,00 kr.	Årligt beløb på 24.000 for leje af køreplader i tre år
	Karlstrup-Engstrup Mose	Indgå i dialog med Naturstyrelsen om bedst mulig naturpleje.	Sikre at en balanceret naturpleje, så områdets naturkvalitet højnes.		Omkostninger afholdes af NST

Bilag 1

Overblik over artsgruppe, dansk navn, videnskabeligt navn, rødlistestatus og kendte lokaliteter i Solrød

Artsgruppe	Dansk navn	Videnskabeligt navn	Rødlistestatus	Kendte lokaliteter i Solrød
Dagsommerfugle	Sørgekåbe	*Nymphalis antiopa*	VU	Nordlige og østlige del af kommunen
Fugle	Vandstær	*Cinclus cinclus*	CR	Navrbjerg
Fugle	Troldand	*Aythya fuligula*	VU Trækbestand	Ølsemagle Strand og Staunings Ø, Gl. Havdrup Mose og Karlstrup Kalkgrav
Fugle	Toppet skallesluger	*Mergus serrator*	VU	Ølsemagle Strand og Staunings Ø samt syd for trylleskoven
Fugle	Tinksmed	*Tringa glareola*	EN	Ølsemagle Strand og Staunings Ø, Gl. Havdrup Mose og Karlstrup Mose
Fugle	Taffeland	*Aythya ferina*	VU	Ølsemagle Strand og Staunings Ø samt Gl. Havdrup Mose
Fugle	Svaleklire	*Tringa ochropus*	EN	Nordlige og østlige del af kommunen
Fugle	Storspove	*Numenius arquata*	VU	Østlige del af kommunen
Fugle	Stor skallesluger	*Mergus merganser*	VU	Ølsemagle Strand og Staunings Ø samt Gl. Havdrup Mose
Fugle	Stor kobbersneppe	*Limosa limosa*	VU	Ølsemagle Strand og Staunings Ø
Fugle	Spidsand	*Anas acuta*	EN	Ølsemagle Strand og Staunings Ø, Karlstrup Mose og Gl. Havdrup Mose
Fugle	Sortterne	*Chlidonias niger*	EN	Ølsemagle Strand og Staunings Ø samt Karlstrup Mose
Fugle	Sortspætte	*Dryocopus martius*	VU	Ukendt
Fugle	Sorthovedet måge	*Ichthyaetus melano-cephalus*	VU	Ølsemagle Strand og Staunings Ø, Karlstrup Mose
Fugle	Sorthalset lappedykker	*Podiceps nigricollis*	VU	Ølsemagle Strand og Staunings Ø
Fugle	Skærpiber	*Anthus petrosus*	EN	Ølsemagle Strand og Staunings Ø, nord for trylleskoven
Fugle	Skeand	*Spatula clypeata*	VU	Nord- og østlige del af kommunen
Fugle	Sangsvane	*Cygnus cygnus*	VU	Nord- og østlige del af kommunen
Fugle	Rød glente	*Milvus milvus*	VU	I hele kommunen

Artsgruppe	Dansk navn	Videnskabeligt navn	Rødlistestatus	Kendte lokaliteter i Solrød
Fugle	Pibeand	*Mareca penelope*	CR	Ølsemagle Strand og Staunings Ø, Jersie Mose, Karlstrup Mose, Trylleskoven, Gl. Havdrup Mose
Fugle	Mosehornugle	*Asio flammeus*	CR	Ølsemagle Strand og Staunings Ø, Jersie Mose
Fugle	Lærkefalk	*Falco subbuteo*	CR	I hele kommunen
Fugle	Lomvie	*Uria aalge*	VU	Ølsemagle Strand og Staunings Ø
Fugle	Lille flagspætte	*Dryobates minor*	EN	Trylleskoven
Fugle	Klyde	*Recurvirostra avosetta*	VU	Ølsemagle Strand og Staunings Ø
Fugle	Isfugl	*Alcedo atthis*	VU	Ølsemagle Strand og Staunings Ø, Trylleskov, Karlstrup Mose, Karlstrup Kalkgrav
Fugle	Hvinand	*Bucephala clangula*	VU	Ølsemagle Strand og Staunings Ø, Jersie Mose, Gl. Havdrup Mose
Fugle	Hjejle	*Pluvialis apricaria*	CR	Ølsemagle Strand og Staunings Ø, nordlige og østlige del af kommunen
Fugle	Havterne	*Sterna paradisaea*	VU	Ølsemagle Strand og Staunings Ø
Fugle	Gulspurv	*Emberiza citrinella*	VU	I hele kommunen
Fugle	Fiskeørn	*Pandion haliaetus*	CR	Nordlige og østlige del af kommunen
Fugle	Engsnarre	*Crex crex*	VU	Jersie Mose
Fugle	Dværgterne	*Sternula albifrons*	VU	Ølsemagle Strand og Staunings Ø
Fugle	Dværgmåge	*Hydrocoloeus minutus*	CR	Ølsemagle Strand og Staunings Ø, langs stranden
Fugle	Duehøg	*Astur gentilis*	VU	Gl. Havdrup Mose
Fugle	Brushane	*Calidris pugnax*	EN	Ølsemagle Strand og Staunings Ø, Karlstrup Mose, syd for Trylleskoven
Fugle	Broget fluesnapper	*Ficedula hypoleuca*	VU	Jersie Mose, Gl. Havdrup Mose, Karlstrup Mose
Fugle	Bjergvipstjert	*Motacilla cinerea*	VU	Ølsemagle Strand og Staunings Ø, Trylleskov

Artsgruppe	Dansk navn	Videnskabeligt navn	Rødlistestatus	Kendte lokaliteter i Solrød
Fugle	Atlingand	*Spatula querquedula*	VU	Ølsemagle Strand og Staunings Ø, Karlstrup Mose, Gl. Havdrup Mose
Fugle	Alk	*Alca torda*		Ølsemagle Strand og Staunings Ø, langs stranden
Fugle	Almindelig ryle	*Calidris alpina*	EN	Ølsemagle Strand og Staunings Ø, Jersie Mose, syd for tryllesko-ven
Fugle	Stenvender	*Arenaria interpres*	CR	Ølsemagle Strand og Staunings Ø, omkring for trylleskoven
Fugle	Blishøne	*Fulica atra*	VU	I hele kommunen
Fugle	Mudderklire	*Actitis hypoleucos*	RE	Ølsemagle Strand og Staunings Ø, Karlstrup Mose, Karlstrup Kalk-grav, syd for trylleskoven og Gl. Havdrup Mose
Fugle	Stær	*Sturnus vulgaris*	VU	Hele østlige del af kommunen
Fugle	Stor præstekrave	*Charadrius hiaticula*	VU	Ølsemagle Strand og Staunings Ø, syd for trylleskoven
Fugle	Løvsanger	*Phylloscopus trochilus*	VU	Østlige del af kommunen, Gl. Havdrup Mose
Fugle	Stenpikker	*Oenanthe oenanthe*	VU	Ølsemagle Strand og Staunings Ø, Trylleskoven, Karlstrup Mose, Jersie Mose
Fugle	Hættemåge	*Chroicocephalus ridi-bundus*	EN	Østlige del af kommunen, Gl. Havdrup Mose
Fugle	Gravand	*Tadorna tadorna*	VU	Østlige del af kommunen
Fugle	Vandrefalk	*Falco peregrinus*	VU	Ølsemagle Strand og Staunings Ø, Jersie Mose, Karlstrup Mose, Karlstrup Kalkgrav og Gl. Havdrup Mose
Fugle	Vibe	*Vanellus vanellus*	VU	Nord og østlige del af kommunen
Fugle	Gulbug	*Hippolais icterina*	VU	I hele kommunen
Fugle	Spurvehøg	*Accipiter nisus*	VU	I hele kommunen
Fugle	Almindelig ryle	*Calidris alpina*	EN	Ølsemagle Strand og Staunings Ø , Jersie Mose
Fugle	Krikand	*Anas crecca*	VU	Ølsemagle Strand og Staunings Ø, Karlstrup Mose, Gl. Havdrup Mose
Fugle	Grønbenet rørhøne	*Gallinula chloropus*	VU	Ølsemagle Strand og Staunings Ø, Karlstrup Mose, Gl. Havdrup Mose, Karlstrup Kalkgrav, pletvis ved Jersie og kirke Skensved

Artsgruppe	Dansk navn	Videnskabeligt navn	Rødlistestatus	Kendte lokaliteter i Solrød
Fugle	Rørdrum	*Botaurus stellaris*	VU	Gl. Havdrup Mose
Fugle	Rovterne	*Hydroprogne caspia*	CR	Gl. Havdrup Mose og Ølsemagle Strand og Staunings Ø
Fugle	Toppet lappedykker	*Podiceps cristatus*	VU	Ølsemagle Strand og Staunings Ø, Karlstrup Kalkgrav, Gl. Havdrup Mose
Fugle	Nattergal	*Luscinia luscinia*	VU	I hele kommunen
Fugle	Agerhøne	*Perdix perdix*	VU	Nord og sydlige del af kommunen
Fugle	Blishøne	*Fulica atra*	VU	Ølsemagle Strand og Staunings Ø, Karlstrup Mose, Karlstrup Kalkgrav, Jersie Mose, Gl. Havdrup Mose
Laver	Mos-tensporelav	*Bacidia bagliettoana*	EN	Karlstrup Kalkgrav
Laver	Kalk-tensporelav	*Bilimbia sabuletorum*	EN	Karlstrup Kalkgrav
Mosser	Kruset hårmund	*Trichostomum crispulum*	VU	Karlstrup Kalkgrav
Padder	Spidssnudet frø	*Rana arvalis*	NT - Bilag IV	Karlstrup Mose, Jersie Strand, Gl. Havdrup Mose
Padder	Stor vandsalamander	*Triturus cristatus*	LC - Bilag IV	Nordlige del af kommunen
Pattedyr	Odder	*Lutra lutra*	VU - Bilag IV	Ukendt
Pattedyr	Bredøret flagermus	*Barbastella barbastellus*	NT - Bilag IV	I midten af kommunen
Pattedyr	Brunflagermus	*Nyctalus noctula*	LC - Bilag IV	Hele kommunen
Pattedyr	Dværgflagermus	*Pipistellus pygmaeus*	LC - Bilag IV	Hele kommunen
Pattedyr	Skimmelflagermus	*Vespertilio murinus*	LC - Bilag IV	Hele kommunen
Pattedyr	Sydflagermus	*Eptesicus serotinus*	LC - Bilag IV	Hele kommunen
Pattedyr	Troldflagermus	*Pipistrellus nathusii*	LC - Bilag IV	Østlige del af kommunen
Pattedyr	Vandflagermus	*Myotis daubentonii*	LC - Bilag IV	Nord og østlige del af kommunen
Planter	Ringplettet gøgeurt	*Dactylorhiza majalis var. junialis (Verm.)*	VU	Jersie Strand

Artsgruppe	Dansk navn	Videnskabeligt navn	Rødlistestatus	Kendte lokaliteter i Solrød
Planter	Almindelig taks	*Taxus baccata*	EN	Gl. Havdrup Mose
Svampe	Fyrre-ildporesvamp	*Porodaedalea pini*	EN	Trylleskoven
Svampe	Glat vulkanskorpe	*Dacryobolus karstenii*	NT	Trylleskoven og Karlstrup Nyskov
Svampe	Brunøjet vokshat	*Cuphophyllus fusce-scens*	EN	Karlstrup Kalkgrav
Svampe	Kandelabersvamp	*Artomyces pyxidatus*	EN	Trylleskoven
Svampe	Latrin-kratvokshat	*Hodophilus foetens*	VU	Karlstrup Kalkgrav
Svampe	Glatsporet dughat	*Mycenella salicina*	VU	Karlstrup Kalkgrav
Svampe	Orangekuglet bark-skind	*Erythricium auran-tiacum*	VU	Jersie Strand
Tovinger	Stor gødningsrovflue	*Asilus crabroniformis*	VU	Trylleskoven

SOLRØD
KOMMUNE

Solrød Kommune
Solrød Center 1
2680 Solrød Strand
www.solrod.dk

